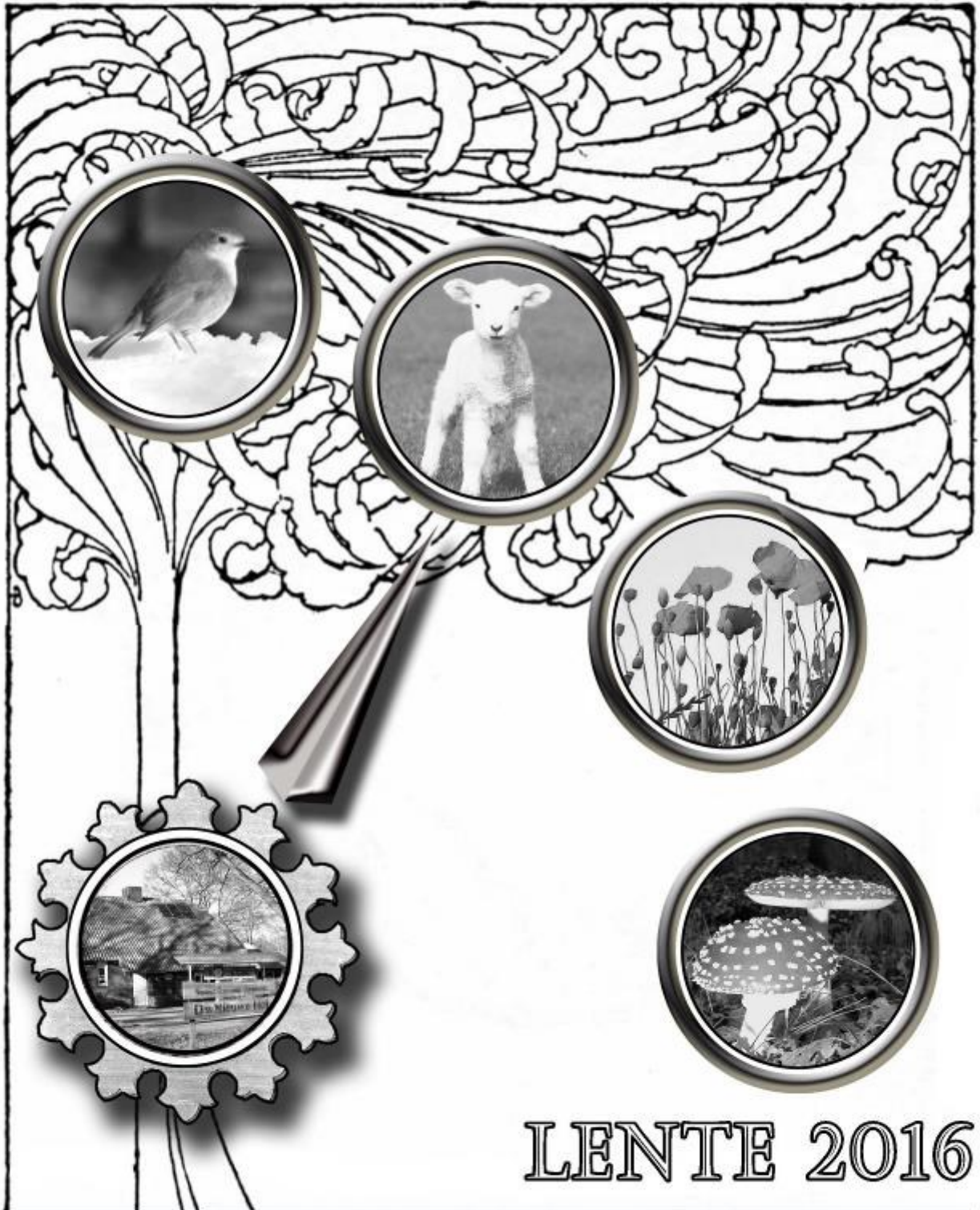

NATUURWIJZER

AFDELING VALKENSWAARD-WAALRE

IN VOOR NATUUR

LENTE 2016

IVN: INSTITUUT VOOR NATUUR-
EDUCATIE EN DUURZAAMHEID

IVN *instituut voor natuureducatie en duurzaamheid is een organisatie van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een duurzame samenleving.*

Lidmaatschap

Donateur € 12,50 per jaar,

Landelijk lidmaatschap: lid € 21,25 per jaar.

Met het landelijk lidmaatschap steun je je eigen vereniging en het landelijk IVN.

Donateurs ontvangen 4x per jaar de Natuurwijzer/In voor natuur

Leden ontvangen daarnaast het landelijk IVN-blad: Mens en Natuur.

Lidmaatschap jeugdleden: € 12,50 per jaar.

Lidmaatschap "oudere" jeugdleden: € 17,50 per jaar.

U kunt het bedrag van het lidmaatschap overmaken op:

IBAN:NL19INGB 0001 6112 36 t.n.v. Penningmeester IVN VALKENSWAARD-WAALRE

BIC:INGBL2A

Opzeggen van uw lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 december van het lopende jaar .

Schriftelijk: J. Van Heeswijk, Braambeslaan 15, 5552 PE Valkenswaard of

javanheeswijk@onsbrabantnet.nl

Het websiteadres van onze afdeling is: <http://ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre>

Natuureducatie Centrum D'n Nieuwe Hof,

Bosstraat 25, 5553 CK VALKENSWAARD, telefoon 040-201 83 95

BESTUUR

Voorzitter	Emile Weijters Laurier 16 tel: 040-2075670	5552 GZ	Valkenswaard
1e Secretaris	Anneke Droog Van Heemskerckstraat 18 tel: 040-2014727 E-mail: ivn.valkenswaard-waalre@live.nl	5554 PL	Valkenswaard
2e Secretaris	Frans Vierstraete Sakervalk 11 tel: 040-2015117	5554 MD	Valkenswaard
Penningmeester	Jan van Heeswijk Braambeslaan 15 tel: 040-2015307	5552 PE	Valkenswaard
Leden	Jan Das Tonterstraat 18 tel: 040-2016075	5561 AN	Riethoven
	Ad Baken Molenstraat 83 tel: 040-2015181	5554 JN	Valkenswaard
	Gerrit Klitsie Geenhovense dreef 9 tel: 040-2046951	5552 BA	Valkenswaard
	Ben Putman Mgr. Bannenberglaan 26 tel: 040-2215000	5581 AH	Waalre

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	
Activiteitenkalender	
Voorwoord	
Wist je dat.....	pag. 4
Cursus natuur in de Kempen	pag. 5
Hoe heet die boom? Cursus	pag. 6
Kindermiddagen in de Vlindertuin Waalre	pag. 7
Nationale vogeltelling 2016	pag. 8
Rabobank Clubkas Campagne	pag. 9
Boomfeestdag 2016 Waalre	pag. 9
Hoe beheren we het groene erfgoed	pag. 10
Bomen over eiken	pag. 12
Opening project "koning eik"	pag. 14
IVN Natuurwerkgroep Waalre	pag. 15
Vrijwilligerspenning 2015 Gem. Waalre	pag. 17
Spreeuwen	pag. 18
Groene vingers	pag. 19

Info algemene Ledenjaarvergadering

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering	pag. 20
Notulen Algemene Ledenvergadering d.d.	pag. 21
Algemeen Jaarverslag	pag. 22
Financieel overzicht	pag. 23
Begroting 2016	pag. 23

Jaarverslagen

Milieuwerkgroep Aalst-Waalre	pag. 24
Natuurwerkgroep De Malpie	pag. 26
Natuurwerkgroep Waalre	pag. 27
Redactie	pag. 28
Website	pag. 29
Scholenprojectgroep	pag. 30
Uitleen projecten	pag. 31
Tuinwerkgroep	pag. 32
Bomenwerkgroep en boomfeestdag	pag. 33
Paaltjeswandelingenwerkgroep	pag. 34
Werkgroepen Riethoven	pag. 35
Schoolgidsen Aalst	pag. 36
Vlindertuin Waalre	pag. 38
Woldersvenwandelingen	pag. 39
Jeugd IVN	pag. 40

ACTIVITEITENOVERZICHT

Voorjaar 2016

Woensdagochtend

Elke woensdagmorgen is een vast aantal werkgroepen in en rond D'n Nieuwe Hof actief: de Tuingroep, Documentatiegroep, Vogelwerkgroep en de Leskistengroep.

Jeugd-IVN	Groep 1 (8-10 jaar)	woensdagmiddag	14.00 – 16.30 uur
	Groep 2 (11-13 jaar)	zondagmorgen	09.00 - 12.15 uur
	Groep 3 (14 jaar en ouder)	bijeenkomsten worden nader afgesproken	
	Alle groepen	Kampweekend 3-5 juni	

Vlindertuin Waalre: Vanaf 1 april is de tuin op de dinsdagochtend en woensdagmiddag weer open. Er zijn kinderontdekmiddagen op *20 april, 25 mei, 22 juni, 20 juli, 17 augustus* en *14 september*, telkens van 13.30 tot 15.30 uur.

Vlindertuin Riethoven: Vanaf 1 april is de tuin weer open en vrij toegankelijk.

Schoolproject “Het rijk van koning Eik” De komende maanden wordt het project bezocht door de verschillende groepen van de basisscholen, buiten de schoolvakanties.

Wandelingen: *Zondag 13 maart*, Loonwandeling; 14.00 – 16.00 uur.

Startpunt Herberg 't Loon, Loonderweg 44, 5581 VG Waalre.

Zondag 3 april Vogelwandeling “Op zoek naar de blauwborst”; 07.00 – 10.00 uur.

Startpunt Parkeerplaats Venbergse Molen a/d Molenstraat 211, 5556 TA Valkenswaard.

Zondag 3 april “Aalsterheidewandeling”; 14.00 – 16.00 uur.

Startpunt: Café Hut van Mie Pils, Leenderweg 1, 5583 TC Waalre.

Zondag 1 mei Vogelwandeling in het Leenderbos / Oasegebied; 07.00 – 10.00 uur.

Startpunt: Parkeerplaats bij de Drie Bruggen, ingang Leenderbos, Zeelberg 37, 5555 XH V'waard.

Zondag 22 mei “Op zoek naar de voorjaarsbloeiers”; 14.00 – 16.00 uur.

Startpunt: Parkeerplaats v/d Hengelsportver. Venbergen, De Oase 5, 5555 XV V'waard.

Zondag 5 juni “Kom mee naar buiten voor de wielewaal”; 07.00 – 10.00 uur.

Startpunt: hoek Paulusdal / Christoffelpad, 5551 EA Valkenswaard.

Zondag 5 juni “Tongelreepdalwandeling”; 14.00 – 16.00 uur.

Startpunt: Tennispark Eeckenrode, de Hurken 1 a, 5583 AA Waalre.

Vogelwerkgroep

Elke eerste dinsdagavond van de maand, bijeenkomst van de leden van de werkgroep.

Dinsdag 23 februari. Bijeenkomst “Tuinvogeltellingen” begin: 20.00 uur

Schoolgidsen Valkenswaard en Waalre

Waalre: Di.19 april, wandeling Dommeldal; vertrek café-camping De Volmolen; 09.15 uur

Valkenswaard (startpunt altijd IVN Gebouw, tijd 09.00 – 12.00 uur)

Dinsdag 19 april: Fietstocht “Heemkunde”

Woensdag 20 april: Mossen

Dinsdag 24 mei: Busreis

Woensdag 15 juni: Zomerwandeling

Dinsdag 21 juni: Bezoek Vlindertuin Riethoven

Natuurwerkgroep Waalre, Valkenswaard en Riethoven

De Natuurwerkgroepen ronden hun werkzaamheden in de buitengebieden af en vervolgen hun activiteiten in het najaar. Wilt u komend najaar en winter deelnemen aan deze activiteit, neem dan contact op met:

- Wim van Stipdonk of Ben Putman voor Waalre (040 2216573 of 040 2215000)
- Harrie van de Broek voor Valkenswaard (040 2018239)
- Jan Das (040 2016075) voor Riethoven
- Ad Baken (040 2015181) voor de Natuurwerkgroep Malpie.

Diversen

Woensdag 20 april, Algemene Ledenvergadering: start 20.00 uur in IVN gebouw D'n Nieuwe Hof

Voorwoord

Valkenswaard, 26 februari 2016

Beste IVNer,

Deze uitgave van de Natuurwijzer-In-Voor-Natuur is voor het grootste deel gewijd aan de Algemene Ledenvergadering op 20 april a.s. Zo treft u aan de agenda, het verenigingsverslag, jaarrekening en begroting en de diverse jaarverslagen van de werkgroepen. Uiteraard hoopt het bestuur op deze avond veel leden te ontmoeten.

Een van de agendapunten is het onderwerp "In Veilige Handen". Dit project, geïnitieerd door het landelijke IVN, beoogt omgangsregels en werkwijzen in te voeren voor bestuur en vrijwilligers van werkgroepen die activiteiten uitvoeren voor jeugd, ouderen en andere kwetsbare groepen. Onze afdeling wil aan dit project meedoen en een werkgroep is bezig e.e.a. voor te bereiden. Tijdens de vergadering zal dit project nader toegelicht worden.

Op woensdagmorgen 17 februari jl. is onder grote belangstelling het nieuwe schoolproject "Het rijk van koning Eik" geopend door wethouders van de gemeente Valkenswaard en de gemeente Waalre. Het schoolproject wordt in de periode februari t/m november bezocht door enkele duizenden schoolkinderen van de basisscholen. Opvallend was de aanwezigheid van de vele leraars van de projecten, een bevestiging dat de schoolprojecten in een behoefte voorzien. De interactieve werkvormen en de geweldige uitvoering geven het nieuwe schoolproject een professionele uitstraling. Al met al een geweldige prestatie van de leden van de werkgroep. Namens het bestuur bedankt voor jullie geweldige inzet.

Op 18 december hebben twee vrijwilligers (Tiny Wagemans en Henriette Lobregt) uit Waalre de gemeentelijke vrijwilligerspenning van Waalre ontvangen voor hun jarenlange inzet voor het IVN. Vanaf deze plaats willen wij beide vrijwilligers van harte feliciteren met deze erkenning door de gemeente Waalre en uiteraard bedanken voor hun inzet.

Wij hopen u te ontmoeten op de komende Algemene Ledenvergadering op 20 april a.s.

*Namens het bestuur IVN Valkenswaard-Waalre
Emile Weijters*

Wist u dat?

- De Vogelwerkgroep op 20 december voor het eerst een wintervogelexcursie heeft georganiseerd voor 26 belangstellenden!
- Afgelopen december door de gemeente Waalre aan twee IVNers de gemeentelijke vrijwilligerspenning is uitgereikt, te weten Tiny Wagemans (Tuinwerkgroep) en Henriette Lobregt (Schoolgidsen).
- Op woensdagmiddag, 13 januari, leden van het Jeugd IVN een vleermuizenkelder in Valkenswaard hebben bezocht.
- De jeugdleden het best wel spannend vonden in zo'n kelder en zeer onder de indruk waren van de aantallen vleermuizen die er hun winterslaap hielden.
- In het gebied de Kleine Meer op vrijdag 5 februari, een drietal grote stenen is geplaatst door wethouder Mevr. Tindemans, als een symbolische afsluiting van het project Belevingspad De Kleine Meer.
- De afgelopen sterrencursus, gehouden in februari—maart 2016, door 18 deelnemers is gevolgd.
- De deelnemers van de sterrencursus hebben genoten van het zien van de diverse wintersterrenbeelden en het bezoek aan het Pieters planetarium in Asten.
- Het Jeugd IVN op zaterdag 21 februari voor alle groepen de Binnendag heeft gehouden.
- Op die dag er tientallen jeugd IVNers zich met veel enthousiasme hebben bezig gehouden met het onderwerp Biesbosch.
- De natuurwerkgroepen (Natuurwerkgroep Riethoven, Natuurwerkgroep Waalre, Natuurwerkgroep Valkenswaard en de Natuurwerkgroep Malpie) i.v.m. het komende broedseizoen, hun activiteiten rond medio maart gaan afsluiten.
- Als je geïnteresseerd bent in de Natuurwerkgroepen, je contact kunt opnemen met de contactpersonen van deze werkgroepen:

Natuurwerkgroep Riethoven	met	Jan Das	040 2016075
Natuurwerkgroep Valkenswaard	met	Harrie van den Broek	040 2018239
Natuurwerkgroep Waalre	met	Wim van Stipdonk	040 2216573
Natuurwerkgroep Malpie	met	Ad Baken	040 2015181.
- Onze afdeling in december 2015 en in maart 2016 voor twee bedrijven een duurzaamheidsmiddag hebben georganiseerd door de medewerkers van deze bedrijven de opslag van de heide te laten verwijderen.
- De Boomfeestdag in 2016 op woensdag 16 maart wordt gehouden.
- Onze afdeling in zowel Waalre als in Valkenswaard een belangrijke voorbereidende en educatieve uitvoerende rol speelt bij de boomfeestdag.
- Er in regioverband (afdeling Bergeijk-Eersel, Cranendonck, Kempenland West, Veldhoven-Eindhoven-Vessem, Valkenswaard-Waalre) in april een Natuurscursus "Natuur in de Kampen" start.

Cursus Natuur in De Kempen

Tongelreepdal

Een leuke en afwisselende cursus voor wie meer wil weten over alle interessante, mooie, eigenaardige zaken die in de natuur in De Kempen te ontdekken zijn. Een cursus is bedoeld om meer plezier te krijgen in het beleven van de prachtige natuur en het landschap in de Kempen.

De cursus wordt gegeven door 5 IVN-afdelingen en de thema-avonden zullen daarom in Bergeijk, Cranendonck, Valkenswaard en Veldhoven gegeven worden. Ook de excursies gaan naar verschillende natuurgebieden in De Kempen.

De thema's die aan de orde komen zijn:

- beken, beekdalen en vogels;
- vennen, amfibieën en zoogdieren;
- bermen, slootkanten en (bloem)planten;
- heide, heidebeheer, stuifduinen en insecten;
- bossen, bomen en herfst verschijnselen;
- natuur en cultuur, een stukje geschiedenis van het landschap door de eeuwen heen.

De natuurgidsen zullen niet alleen iets vertellen over flora, fauna en landschappen, maar ook over het ontstaan en de geschiedenis van verschillende natuurgebieden in de regio.

De cursus bestaat uit een voorjaars- en een najaarscursus van elk 3 thema-avonden en 3 excursies.

Eventueel kan gekozen worden voor alleen een voorjaars- of najaarscursus.

De 5 regionale IVN-afdelingen zijn:

- IVN Bergeijk-Eersel,
- IVN Cranendonck,
- IVN Kempenland West,
- IVN Valkenswaard- Waalre
- IVN Veldhoven Eindhoven Vessem.

De **data** zijn: 5, 9, 19 en 23 april, 14 en 18 juni, 20 en 24 september, 11 en 15 oktober alsmede 1 en 5 november 2016.

Het **cursusgeld** bedraagt € 60,00 voor IVN-leden en € 80,00 voor niet IVN-leden.

Aanpassen aan IVN afdeling

Alle informatie over deze cursus kunt u vinden op de website van het IVN: www.ivn.nl/veldhoveneindhovenvessem U kunt zich opgeven voor de cursus via e-mail:

ivn.valkenswaard-waalre@live.nl

slootkant

Beleef de natuur

HOE HEET DIE BOOM?

Een viertal wandelingen met uitleg, waarbij we kennismaken met de bomen van onze bossen en onze woonomgeving

De wandelingen worden telkens op zaterdagochtend gehouden. We starten om 9.00 uur in het I.V.N. gebouw aan de Bosstraat 25, Valkenswaard.

Na afloop van de wandeling bespreken we onder het genot van een kop koffie de dingen die we die ochtend hebben gezien. Rond 12.00 uur wordt de ochtend dan besloten.

De data waarop de wandelingen worden gehouden zijn:
zaterdag 26 maart, zaterdag 2 april, zaterdag 14 mei, zaterdag 21 mei
en een Terugkomdag op zaterdag 17 september 2016.

Kosten van deelname: voor leden € 20.-, voor niet-leden € 25.-

Heb je er ook zin in?

meld je Tel. 040 201 83 95 Mw. A. Droog, secretariaat (alleen op woensdagochtend)

dan aan: E-mail: ivn.valkenswaard-waalre@live.nl

Schriftelijk: Bomencursus, IVN Valkenswaard-Waalre,
Bosstraat 25, 5553 CK Valkenswaard

Kinderontdekmiddagen in Vlindertuin Waalre

Zomaar een bankje in Waalre ... De zon schijnt, de vogels fluiten. Hier en daar fladdert een vlinder langs bloeiende bloemen en rond het bijenhotel zoemen de gasten. Een kikker springt de vijver in. Waar ligt dit paradijsje? Heel gewoon, in het bos bij de Blokvenlaan in Waalre-dorp. Het is de Waalrese Vlindertuin. De tuin is het hele jaar door vrij toegankelijk maar in het vlinderseizoen – tussen 1 april en 1 oktober – op z'n mooist.

De tuin is bedoeld als woon- en leefplek voor allerlei insecten als dag- en nachtvlinders, libellen en (solitaire) bijen. De inrichting en de beplanting zijn zó gekozen dat juist deze kleine diertjes er zich thuis kunnen voelen. En wat blijkt? Ook voor mensen is dit een heerlijke plek.

De vlindertuinders willen graag zoveel mogelijk mensen met de Vlindertuin kennis laten maken. Dat doen we bijvoorbeeld door in het vlinderseizoen eens per maand een kinderontdekmiddag te organiseren.

Wat is er leuker en spannender dan op ontdekkingsstocht te gaan in de natuur? Zelf te zien en te ervaren hoeveel diertjes (en welke) er in de Vlindertuin wonen! Pisbedden zoeken tussen de houtstammetjes, rupsen zien eten op het jakobskruiskruid, een spinnenweb vinden tussen de heideplanten. In een loepotje kun je alle diertjes nóg beter bekijken, en

met zoekkaarten vind je hun namen.

Op een kinderontdekmiddag kunnen zowel kleuters als oudere kinderen meedoen aan een speurtocht door de tuin, onder begeleiding van een (groot)ouder of andere volwassene. Het materiaal dat daarvoor nodig is lenen we uit in de tuin. Meedoen is gratis, een kleine donatie voor de Vlindertuin is welkom!

Dit jaar zijn er kinderontdekmiddagen op **20 april, 25 mei, 22 juni, 20 juli, 17 augustus en 14 september, telkens van 13.30 tot 15.30 uur.** Vooraf aanmelden is niet nodig. Kom gerust langs!

Meer informatie over Vlindertuin Waalre op:

<https://www.ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre/kom-langs/vlindertuin-waalre>

Dit jaar viel de Nationale Tuinvogeltelling in het weekend van 16 en 17 jan. Ik had een artikel hierover geschreven en doorgestuurd naar het Eindhovens Dagblad en hoopte hiermee meer mensen aan het tellen te krijgen. Toen het geplaatst werd in de krant lag er geen sneeuw, maar op de 2^e teldag (zondag) wel!! Al vele jaren doen wij mee, dit jaar natuurlijk ook weer.

Onze 'vogelvoedertak' met allerlei lekkers heb ik daags voor Kerst opgehangen, ondertussen regelmatig lege netjes pinda's en vetbollen vervangen ... dus de vogels wisten de weg ...

Tijdens het bewuste telweekend hebben we samen vaak geobserveerd en de vogelnamen (het aantal tegelijk van één soort) genoteerd. Leuk, leerzaam en later kan men hierdoor inventariseren waar in het land en welke vogel het meeste voor komt.

Op zondagavond stuurde ik bijgaand tellijstje door naar **www.tuinvogeltelling.nl**:
1x boomklever, 2x ekster, 2x gaai, 1x heggenmus, 2x houtduif, 4x kauw, 3x koolmees, 3x merel, 5x pimpelmees, 1x roodborst, 2x turkse tortel, 2x vink, 1x winterkoning.

Op de website kun je het hele telweekend volgen hoe de stand is. Ook trouwens wat er in je provincie en omgeving zoal gezien/geteld is.

Dit jaar werd in ons land voor het eerst een uniek exemplaar gespot: de roodkeelnachtegaal!! Wij zochten deze vogel meteen op (mooi vogeltje!) ... en 's avonds kwam deze roodkeelnachtegaal zelfs in beeld bij het journaal.

Wellicht voor meerdere IVN-mensen leuk om volgend jaar mee te doen?!

Zelf tel ik trouwens het hele jaar door bij Jaarrond Tuintelling (je kunt kiezen: vogels, insecten, zoogdieren, vlinders etc.). Daardoor heb ik vorige zomer veel geleerd van de verschillende soorten vlinders in onze tuin en libellen die bij de vijver vertoefden.

Meer informatie over Jaarrond Tuintelling kun je vinden bij **www.tuintelling.nl**

Een foto van vogels die in onze tuin vaak te zien zijn, wil ik graag met jullie delen (zie blz. 34)

'Vogelgroet' van Dinie van Lieshout.

Rabobank

Rabobank De Kempen steunt het verenigingsleven op diverse manieren. In 2016 organiseert Rabobank De Kempen de Rabobank Clubkas Campagne. Tijdens deze campagne mogen leden van Rabobank De Kempen hun stem uitbrengen op de vereniging(en) of stichting(en) die zij een warm hart toedragen. Deze stemmen zijn geld waard. Hoe meer stemmen er op een vereniging of stichting uitgebracht worden, des te meer geld krijgt deze vereniging of stichting.

Samen Sterker

Ieder jaar wordt bepaald hoeveel geld er voor de Clubkas Campagne beschikbaar wordt gesteld. In 2016 is dit een bedrag van € 210.000,00 Nadat alle stemmen uitgebracht zijn, wordt het totaalbedrag gedeeld door het totaal aantal uitgebrachte stemmen en wordt duidelijk wat de waarde per uitgebrachte stem is. Aan het bedrag dat de vereniging/stichting ontvangt, is geen minimum of maximum verbonden.

Ook IVN Valkenswaard-Waalre komt hiervoor in aanmerking.

Alle leden van de Rabobank De Kempen kunnen in de periode van *woensdag 13 april tot en met zaterdag 30 april* maximaal 5 stemmen uitbrengen met een maximum van 2 stemmen op dezelfde vereniging.

U kunt stemmen via de site

www.rabobank.nl/dekempen.

Bent u al lid van de Rabobank dan krijgt u de persoonlijke inlogcode thuis gestuurd.

Stemmers uit Waalre moeten het IVN zoeken onder Valkenswaard.

Laat uw stem niet verloren gaan en stem op

IVN Valkenswaard-Waalre

Boomfeestdag Waalre Woensdag, 16 maart 2016

Helaas kan de boomfeestdag niet doorgaan op het terrein dat aangewezen is voor compensatie van het fietspad.

De locatie waar de boomfeestdag nu gehouden wordt is aan de westkant van de Eindhovenseweg ten noorden van restaurant Treeswijk.

Tweehonderd kinderen van de groepen 8 van de vier basisscholen in Aalst en van de ene basisschool uit Waalre zullen een plantsoen aanplanten dat bestaat uit 1000 Japanse lariks voor aanplant als bosverjonging, 500 beuken als vervanging van de dode beuken die aangeplant zijn op de Boomfeestdag 2014 en 500 stuks gemengd, gewone vlier, hazelaar, kardinaalsmuts en lijster-bes.

Hoe beheren we het groene erfgoed, de monumentale en waardevolle bomen in onze gemeente?

Uitgesproken op 20 januari 2016 door Janka Kessener Kochen voor de schoolgidsen.

Even terug naar het verleden: Sinds 1997 werkt Valkenswaard met het Groenstructuurplan 1997, thema: Beschrijving openbaar groen en aangeven beleidsrichting, met de wens het beheer beter te structureren.

Op pag.6 punt 7 staat: "Integreren van de inventarisatie van monumentale bomen in het plan". De bescherming van (semi-)monumentale (= heet nu waardevolle) bomen en boomgroepen, ook die van derden, moet ook in het Groenstructuurplan terugkomen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de inventarisatie van de Bomenstichting. Dit klinkt geruststellend, maar kan verder in dit rapport niet gespecificeerd en doelgericht teruggevonden worden.

In 2002 diende Henk Wijnen (contactpersoon Bomenstichting) een gecontroleerde lijst van waardevolle en monumentale bomen in bij de gemeente, en kreeg daarop schriftelijk de reactie van de groenafdeling dat deze lijst leidraad zou zijn bij het toekomstige bomenbeleidsplan (nog niet gerealiseerd).

In 2007 kwam Henk Wijnen naar het IVN met de vraag of er vrijwilligers waren om zijn bomenwerk over te nemen. Dat werden Cees Wels en ik, met uitgangspunt: wij zullen informatief en educatief actief zijn. Bij actievere vragen of acties zullen wij op de achtergrond informatief aanwezig zijn en verder verwijzen naar Bomenstichting en milieuwerkgroep. "Groen en Heem", sinds 2015 de naam van de milieuwerkgroep in Valkenswaard, uitte de wens, zo nodig, van gedachten te kunnen wisselen met andere natuur- en milieuorganisaties, een platform creëren dus, als zich situaties voordoen waarbij dit nuttig en/of gewenst is.

In 2012 bood het IVN een rapport aan de gemeenteraad aan "Ruimte voor bomen en groen" waarin alle opnieuw geïnventariseerde monumentale en waardevolle bomen vermeld staan.

Nu in 2016 wordt door de gemeente gesproken over en gewerkt aan een vernieuwing van het groenstructuurplan

1997. Wij hopen daarin het specifieke belang van monumentale- en waardevolle bomen nadrukkelijker terug te zien, niet alleen in onderhoud, maar ook in het aspect actieve bescherming, waardoor de speciale status van deze bomen benadrukt en zichtbaar gemaakt wordt. Tijdens de inmiddels gehouden raadsvergadering van 28 januari 2016 werd o.a. de vraag gesteld om monumentale bomen in het nieuwe groenstructuurplan te benadrukken. Dit werd aangenomen.

Grensboom, zuidelijk dommelseweg

De praktijk nu in onze relatie met de gemeente, waarbij 2 afdelingen een actieve rol spelen.

BOR: Beheer Openbare Ruimte. <http://geo.valkenswaard.nl/> is de (nu nog) conceptuitvoering van de gemeentelijke website waar alle (gecontroleerde) waardevolle en monumentale bomen met een icoon zichtbaar worden. Door deze digitale opzet heeft ook de afdeling vergunningen meteen actief zicht op de locaties van bomen als er bouw of kapvergunningen worden aangevraagd. Met deze afdeling hebben wij geen rechtstreeks contact. Kandidaat-bomen voor de lijst worden met BOR besproken/overlegd. We worden door hen op de hoogte gehouden van kapvergunningaanvragen of toekenning van kapvergunningen voor bomen van de lijst .

RBP: Ruimtelijk Beleid en Projecten: bos, natuur en landschap. 2x per jaar heeft het IVN overleg met hen, o.a. over bomen, bos, heide.

In 2010 werkte de (toen nog) milieu-dienst SRE aan een overzichtsrapport van archeologisch waardevolle gebieden, cultuurhistorische ensembles en aardkundige waarden in Valkenswaard. Daaraan werd ook de lijst van monumentale bomen toegevoegd.

De A2 erfgoedcommissie, waar onze monumentencommissie deel van uitmaakt, stelde ik de vraag : Bestaat er een lijst van groene monumenten, bomen of landschapselementen, wel of geen historisch erfgoed, in Valkenswaard?

Hun antwoord: We hebben alleen een lijst met "monumentale bomen". Deze is nooit officieel vastgesteld en dat blijft zo, omdat het een dynamische lijst is.

In maart 2015 werd in de raadsvergadering de vraag gesteld aan de wethouder (letterlijke tekst):

Vraag: Weet jij of onze gemeente al een bomenbeleidsplan heeft of bezig is met het opstellen van een bomenbeleidsplan. Zo nee, zou je kunnen informeren hoe we er voor zouden kunnen zorgen dat ook on-

ze gemeente zo'n beleidsstuk krijgt, zonder dat er een al te zware werkbelasting/kostenpost door ontstaat?

Antwoord: De gemeente beschikt over een groenstructuurplan wat is vastgesteld in 1997. Hierin is ook opgenomen hoe wij om moeten gaan met onze bomen. In zijn algemeenheid is dit document nog goed hanteerbaar. In het kader van het proces "beheer op orde " worden beheerbeleidsplannen van alle door ons te beheren elementen opgesteld, vernieuwd dan wel herzien. De opstelling van een beheerbeleidsplan is in de mijlpalenlijst dus ook opgenomen onder nummer 29 en 30 en staat vooralsnog gepland in 2016. Dit jaartal is een gevolg van de toepassing van het prioriteit criterium. Gelet op bovengenoemde goede hanteerbaarheid van het vigerende document een weloverwogen keuze. Voor wat betreft zware werkbelasting en kostenpost, kunnen wij u aangeven dat wij voorzichtig gestart zijn met dit onderdeel en dat wij verwachten dat een herziening en/of aanpassing aan de huidige beheerinzichten voor dit onderdeel voldoende zal zijn. (einde antwoord wethouder).

Voor een uitstapje naar het bomenbeleidsplan van de gemeente Waalre kijk op:

<http://www.waalre.nl/data/downloadables/4/3/eindrapport-bomenbeleidsplan-waalre-2007.pdf>

Bomen over eiken

Scholenproject 2016, 'Het rijk van koning Eik', staat op stapel. Samen met Janka Kessener Kochen (van de bomenwerkgroep) heb ik een groot deel van 2015 besteed aan het updaten van de post 'Mens en eik'. De monumentale eik komt in het zonnetje te staan, en dat verdient (ook) een eigen gidsenochtend.

Dus: 20 januari is het zo ver. De post staat al, op een enkel spel na. Normaal gesproken neemt het vertellen over een post 10 minuten in beslag en passeren alleen de highlights. Niet te vermijden wanneer je met een groep kinderen bij de post actief bent, want de spanningsboog is dan kort. Ook moet je er als bedenker van een post rekening mee houden dat het verhaal verteld wordt door vrijwilligers, voor wie de stof soms (bijna) nieuw is. Op een gidsenochtend kun je daarvan lekker afwijken. Want dan is er ruim de tijd om het te hebben over al die interessante en grappige details die we in de afgelopen maanden over eiken ontdekt hebben.

Eerst gaan we terug in de tijd: helemaal tot aan het einde van de laatste ijstijd, toen ons land op een toendra leek. Zonder eiken, die kwamen pas ca. 9000 jaar geleden terug vanuit Spanje en Italië. De eikensoorten die hier vóór de laatste ijstijd waren, zijn allemaal uitgestorven: de Pyreneeën en de Alpen waren onneembare barrières voor de planten-soorten die bij het aanbreken van de ijstijd naar het warmere zuiden moesten 'vluchten'.

We maken een uitstapje naar de oude

Grieken. Het oudste orakel van Griekenland stond in Dodona, waar priesters en priesters de boodschappen van Zeus probeerden te ontcijferen uit het ruisen van het eikenblad.

Ook in andere culturen, zoals van de Kelten en de Germanen, was de eik heilig. Met de komst van het christelijk geloof veranderde dat. Geloofs-verkondigers als Bonifatius deden hun best om de heidense bevolking ervan te overtuigen dat er geen rampspoed zou volgen wanneer er iets gebeurde met hun boomheiligdommen. Met dat doel heeft Bonifatius meerdere Wodans- en Donareiken laten omhakken!

Omdat het vereren van bomen niet zo makkelijk uit te bannen was, wijdde de kerkleiding de eik dan maar aan Maria. Nog steeds zijn hier in onze regio voorbeelden van te vinden, zoals OLV ter Eik in Meerveldhoven en de kapel van de H. Eik bij Spoordonk.

Het ontheiligen van de eik maakte in de Middeleeuwen de weg vrij voor een nieuwe kijk op leven en geloof. Voor de eik ontstond een groot scala aan gebruiksmogelijkheden. Van eikenhout werden huizen en schepen gebouwd. Het hout diende ook als stookhout en als grondstof voor houtskool. Varkens werden gevoerd met eikels en de bast ging naar de leerlooierij. Vooral de scheepsbouw was verantwoordelijk voor de ontbossing van ons land. Voor één VOC-schip waren ongeveer 2000 eiken nodig.

We eindigen bij onze eigen 21e eeuw. Bomen worden nog maar zelden vereerd maar wel zijn we steeds zuiniger op onze 'monumentale' bomen. En daar is enorm veel over te vertellen!

Als een boom de eerbiedwaardige leeftijd

van 80 jaar heeft bereikt, is er kans om opgenomen te worden in het Landelijk Register van Monumentale Bomen dat door de Bomenstichting wordt bijgehouden (kijk op <http://bomen.meetnetportaal.nl>). Buiten een redelijke gezondheid heeft een kandidaat-monument iets extra's nodig, anders zouden we door de bomen het bos niet meer zien. De boom staat bijvoorbeeld op een beeldbepalende plaats, of er zit een mooi verhaal aan vast, of het is een voor Nederland zeldzame soort.

Onder de monumentale bomen bevinden zich vele eiken. Geen wonder! Het is een duurzame boom die makkelijk een eeuw (of veel meer) oud kan worden. De oudste eiken van Nederland zijn ongeveer 500 jaar oud. Het mooie is, dat er in onze eigen regio vele monumentale eiken zijn die beeldbepalend zijn en waar bijzondere verhalen over te vertellen zijn.

Ga bijvoorbeeld eens kijken op het kerkhof van de Martinuskerk in Dommelen. Hier staat de oudste boom van de gemeente, een zomereik van bijna 300 jaar oud. Of breng een bezoek aan de plaetse van Loon in Waalre, waar meer dan 50 monumentale eiken staan – ooit bedoeld als voorraad toekomstig bouwhout voor de boeren die om het plein woonden.

Een restje van het geloof in de magische krachten van de eik vinden we in Overasselt bij Nijmegen, waar een 'koortsboom' staat. Een stukje van de kleding van een koortslijder, dat stiekem in de boom werd geknoopt, zou zorgen voor verlichting van de klachten.

Bomen werden regelmatig op speciale plekken geplant, bijvoorbeeld om de grens tussen twee stukken land te markeren. Een boom is immers minder makkelijk te verplaatsen dan een grenssteen of grenspaal! In Valkenswaard staat zo'n markeringsboom (een es, geen eik) in de buurt van de Zeelberg. Geen grensmarkering maar een teken dat het station dichtbij was, vormen de drie zomereiken op de Sil, op de plek waar vroeger een spoorwegovergang van het Bels Lijntje was.

Behalve oude monumentale bomen zijn er oude restanten van hakhout. Ja, ook bij ons in de regio! Aan de oostrand van het Leenderbos, in de buurt van Leenderstrijp, is een eswal met daarop enkele mooie eikenclusters van ongeveer 200 jaar oud. Ga zelf maar kijken in het 'huttenbouwbos'.

Om dit moois allemaal te behouden, is soms moeite (en geld ...) nodig. Een monumentale boom heeft, net als een monumentaal gebouw of simpelweg een mens die ouder wordt, af en toe extra zorg nodig. Bijvoorbeeld bescherming als er in de buurt gebouwd wordt, ondersteuning als de takken te zwaar worden. Het meest extreme en duurste voorbeeld in Nederland is wel de 'snelwegeik' in de buurt van Breda, die een eigen watervoorziening heeft gekregen.

Nog meer informatie, maar dan over het bomenbeleid van de gemeente Valkenswaard, komt vervolgens van Janka. Daarover staat verderop in dit blad wat te lezen.

De koffiepauze is daarna wel verdiend. Terwijl iedereen snoept van eikeltjes en cake, wordt alles klaargezet voor het speelse gedeelte van de ochtend.

Met de vloerpuzzel en de drie spellen die horen bij de post 'Mens en eik' wordt de rest van de tijd enthousiast gevuld.

De opgedane kennis kunnen de deelnemers testen met een Powerpoint-quiz. We bieden zo'n quiz al een paar jaar aan de scholen aan. Een leuke manier om op school nog eens met het onderwerp van het project bezig te zijn, die ook op een gidsenochtend goed in de smaak blijkt te vallen.

Fanny van Zon

Opening project: “Het rijk van koning Eik”.

Op woensdag 17 februari was het weer zover! Er stond weer een gloednieuw project klaar om geopend te worden! Zoals altijd was het ook deze keer weer een feestelijke gebeurtenis: gezellig druk, veel belangstelling en waardering voor al het werk dat onze projectmensen weer verzet hadden.

De opening werd verricht door twee wethouders: Mart Wijnen van Valkenswaard en Alexander van Holstein van de gemeente Waalre. Beiden hadden duidelijk

hun huiswerk gedaan! Ze waren goed op de hoogte van de inhoud van het project en wisten van alles te vertellen over de hoofdpersoon: “Koning Eik”.

Fanny had weer een ludieke openingsact bedacht. Beide wethouders moesten via een ingenieus bedachte “tam-tam”, bestaande uit een houten hamer en een boomstronk (uiteraard een eik) het openingssein doorgeven. In morse-tekens! Dat was even puzzelen, maar uiteindelijk lukte het. De verrassende tekst was: “De eik is open!” Feestelijk geprojecteerd op een toneeldecor met uitnodigend geopende gordijnen! Daarna was het genieten van een perfect verzorgde Powerpoint, vijf mooie posten, plus de nodige spelletjes, die enthousiast gespeeld werden. Natuurlijk ontbrak het niet aan de traditionele havermoutkoekjes en de bekende IVN-koek! Beide tractaties gingen er gretig in! Een geslaagde ochtend, begin van een nieuw succesvol jaar.

Alle hulde aan de projectgroep!

Nelly van der Burgt

IVN Natuurwerkgroep Waalre

*Verslag najaar 2015 en planning voorjaar 2016
Uitgevoerde projecten vanaf 19 september t/m 19 december 2015*

Houtwal aan de Rembrandtlaan (Kerkdorp Waalre)

Start fase 1: zaterdag 19 sept. 2015 en afgerond op woensdag 16 dec. 2015

Aan de zuidzijde van dit perceel (in particulier bezit) zijn een 30 tal eiken verwijderd en is rondom de "oude" houtwal een takkenrail aangebracht. Dit gebied is een mooie biotoop voor padden en hazelwormen.

Elzenbos "De Elshouters" in het Volmolen-gebied (eigendom van Natuurmonumenten) In de Elshouters hebben we in oktober 2015 de randen van het bos flink teruggesnoeid zodat de graslanden weer goed gemaaid kunnen worden. Het gemaaide gras wordt na het maaien afgevoerd om het gebied voedsel armer te maken.

Natuurwerkdag op 7 november 2015

In 2015 vond de landelijke Natuurwerkdag in Waalre plaats bij het Heideveld aan de Sofiastraat in het Kerkdorp

Aalst. Het weer was voorjaarsachtig en met ruim 80 deelnemers werd er veel werk verzet zodat het hele heideveld kon worden opgeschoond.

Loopgroep Waalre was met ruim 15 personen van de partij en de Scoutinggroep Meerhoven uit Eindhoven met zeker 40 deelnemers. Uiteraard was de Natuurwerkgroep in grote getale aanwezig.

Vennencluster in de omgeving van de Hut van Mie Peels

Ven A4: Gemeente Waalre

Vanaf medio oktober hebben we het Ven A4 (gelegen aan de Houtakker tegenover de Hondenclub) "open" gemaakt en de oevers van veel berken en dennenopslag ontdaan. Een hoge takkenrail moet een gemakkelijke toegang voor mensen ontmoedigen.

Het ven is redelijk waterhoudend en nu weer ruim zichtbaar vanaf het wandel- en fietspad.

Het ven heeft nu een grotere kans op herstel; medio november hebben we dit project kunnen afsluiten.

Vennen A2-A5-A6 eigendom van Noord Brabants Landschap

Bij deze vennen (gelegen ten zuiden van de Hut van Mie Peels in Aalst) zijn de oevers over een breedte van 15 tot 20 meter vrij gemaakt van een aantal eiken, berken en dennen om de vennen weer waterdragend te krijgen.

De verwijderde takken hebben we in een mooie rail rondom het ven verwerkt, waardoor er een goede beschutting is ontstaan voor vogels, insecten en amfibieën.

Duurzame middag Rabobank

Op 18 november heeft het personeel van de regionale RABO Bank De Kempen meegeholpen bij de Dirk van Hornelaan met de start van het opschonen van het Heideveld.

Planning periode januari t/m medio maart 2016

Wilgenrand Goorloop (Kerkdorp Aalst)

Vanaf woensdag 6 januari zijn we begonnen met de wilgen te knotten langs de Goorloop. Aansluitend worden de bosjes opgeschoond en een aantal berken verwijderd.

Vlindertuin (Kerkdorp Waalre)

Uitdunnen van de bosrand en verwijderen van een drietal bomen waardoor er meer zonlicht in de tuin kan komen, wat de biotoop voor de vlinders zal gaan verbeteren.

Op zaterdag 9 januari is deze klus door de zaagploeg o.l.v. Jos Hulshof uitgevoerd.

Complex Wolders Ven en Burg. Ossepark

Bij het gebouw van Stichting 't Wolders Ven gaan we de bosranden opschonen rondom het gebouw alsmede het wandelpad rondom het ven. Niet alleen de natuur wordt hier geholpen, maar ook de gasten van de vakantiebungalow kunnen met rolstoel en/of rollator nu weer beter een wandeling maken. 16 januari jl. zijn we gestart met een kleine ploeg.

Heideveld Dirk van Hornelaan

Dit heideveld zal opgeschoond worden. De voorzichtige start hiervoor is al ge-

maakt op 18 november jl. in een gezamenlijk project met medewerkers van Rabobank de Kempen e.o.

Wandeling zaterdagmiddag 16 januari 2016; aanvang 14.00 uur (duur ongeveer 1,5 uur).

Locatie: Ingang heideveld aan de **Irislaan**

De wandeling werd verzorgd door de IVN gidsen Bep van Stipdonk en Cor de Jong.

De presentatie over amfibieën werd verzorgd door Jeroen van Delft van het RAVON en vond plaats aan het einde van de wandeling in de Blokhut van de Scouting aan de Heistraat.

Uitvoering zaagwerkzaamheden

In de week van 18 tot en met 23 januari wordt het uitdunnen van de berken en eiken machinaal uitgevoerd.

Vanaf woensdag 27 januari starten we met het handmatig opschonen van het heideveld.

Meedoen:

Heeft u belangstelling om mee te helpen bij de handmatige werkzaamheden die vanaf woensdag 27 januari 2016 aan de Dirk van Hornelaan starten, dan kunt u zich aanmelden bij de IVN Natuurwerkgroep Waalre. We werken steeds op woensdag- en zaterdagmorgen van 09.00 uur tot 12.00 uur. Heeft u een (takken) zaag of -schaar, breng die dan mee, mocht u die niet bezitten dan zorgen wij voor dit gereedschap. Aanmelden kan bij:

Wim van Stipdonk tel.: 040-2216573

e-mail: stipd017@planet.nl of bij

Ben Putman tel.: 040-2215000

e-mail: ben.putman1@gmail.com

Vervolgactiviteiten

Meeuwven

De Bosgroep is bezig met de werkvoorbereiding van het Meeuwven en de uitvoering van de 2^e fase is gestart medio januari en wordt afgesloten medio februari.

Daarbij wordt het ven leeggepompt en de zonnebaars weggevangen.

Ven A3

De Bosgroep is bezig met de werkvoorbereiding en binnenkort wordt het machinale werk van het dempen van de sloten uitgevoerd. Mogelijk kunnen wij dit seizoen nog een start maken om de oevers vrij te maken van dennen en berken.

Blokven

De werkvoorbereiding van het machinaal diep maaien is gestart. Zodra die werkzaamheden zijn afgerond gaan wij de oevers van het ven opschonen en de paden controleren.

Afsluitende wandeling van het seizoen 2015-2016

Op zaterdag 9 april houden we een wandeling bij het Vennencluster in de omgeving van de Hut van Mie Peels.

Mari de Bijl van Brabants Landschap is bereid gevonden om de wandeling als gids te verzorgen *Aanvang: 10.00 uur*

Startpunt: de Hut van Mie Peels

*Namens de IVN Natuurwerkgroep Waalre,
Wim van Stipdonk
Ben Putman*

Uitreiking vrijwilligerspenning 2015 door de gemeente Waalre

Op vrijdagavond 18 december vond in Het Klooster in Waalre weer de jaarlijkse uitreiking van de vrijwilligerspenningen plaats.

De uitreiking werd door wet-houder Alexander Holstein op een positieve en persoonlijke wijze geopend en uitgevoerd. Hij benadrukte het sociale belang van vrijwilligers in onze gemeenschap. Het was gezellig druk in Het Klooster bij de uitreiking van bijna 40 penningen en oorkondes.

Dit jaar waren er twee vrijwilligers van het IVN genomineerd:

Tiny Wagemans voor haar jarenlange bijdrage aan het scholenwerk in Waalre en aan het tuinproject bij Den Nieuwe Hof in Valkenswaard.

Onlangs kreeg zij te maken met hartklachten en moest een operatie ondergaan. Daarom was zij niet in de gelegenheid om de officiële plechtigheid bij te wonen.

De oorkonde en de penning heb ik namens haar in ontvangst genomen en enkele dagen later bij haar thuis persoonlijk overhandigd. Tiny was inmiddels alweer goed aanspreekbaar en heeft gelukkig zicht op herstel. Ze was ook erg verheugd met de toekenning van de Vrijwilligerspenning.

Henriette Lobregt voor haar bijzondere inspanning bij de ontwikkeling van het schoolgidsenmateriaal en haar rol als gids gedurende een periode van 20 jaar bij het IVN Waalre.

Na een gezellig samenzijn werd de avond afgesloten met een hapje en een drankje.

*Namens het Bestuur,
Ben Putman*

DUUZEND SPREUWE

Duuzend spreuwe òn den heemel
as en klocht die scheert en kêert,
deemonstraasie vol mee graasie,
ginne vleugel slao verkêerd.

Et zwènkt en zwèrremt in de hogte
en wir gòlvend nor beneej,
as ne waoterval vol glinsters
zwèmme alle spreuwe meej.

Et waajert èût as vloejend waoter.
Et deint en daanst van hèrs nor gêens.
Wolk verdicht bezie de kleure,
grèès wòrt zwart zo mar inêens.

Dan...de spreuwe zèn verdweene,
niemes wit hoe dè naaw zit.
Wètter blèèft zèn veege veere-
wolke, in gebrooke wit.

Piet Brock.

BESTE VRIENDEN EN VRIENDINNEN VAN HET IVN,

*Bedankt dat ik altijd nog de Natuurwijzer krijg toegezonden.
Ik lees het blad met grote belangstelling. Het artikel van Nelly van der Burgt over de wonder-
lijke vlucht van de spreeuwen viel mij op, temeer daar ik het bijgevoegde gedicht geschreven
heb. Weer een andere manier om "verwondering" uit te drukken.
Het ga jullie allen goed.*

Piet Brock.

Groene vingers (Door Romke van de Kaa)

Romke van de Kaa is kweker en publicist. Sinds 1984 schrijft hij zijn weerbarstige columns in diverse bladen, die plezierig en leerzaam zijn om te lezen.

BRUIN

Zou het boek 'Vijftig tinten grijs' ook een bestseller zijn geweest als het 'Vijftig tinten bruin' had geheten? Ik weet het niet. Ik denk bij grijs aan tamelijk neutrale zaken, zoals mijnenvegers. Of de zee op een bewolkte dag. Bij bruin denk je al snel aan remsporen in de wc. Toch kan bruin een mooie kleur zijn. Nu, in de winter, ligt veel tuinwerk stil. Ik weet het: de tuingoeroes vertellen ons op dwingende toon dat we nu het gereedschap moeten oliën, de appel-bomen moeten snoeien en dat we vooral niet moeten vergeten dat er vaste planten zijn die nog steeds gescheurd kunnen worden. Het zal wel, maar voor mij ligt het tuinwerk stil. De dahlia's zijn opgerooid en liggen veilig in de schuur. Ik geniet nu van de vogels die allengs minder schuw worden en vanuit de huiskamer bekeken kunnen worden. Schijnt de zon, dan maak ik een ommeetje door de tuin en geniet van vijftig – wat zeg ik, van vijfhonderd – tinten bruin.

Om te beginnen heb je het bruin dat nog een herinnering van de oorspronkelijke bloemkleur in zich draagt. Zo zijn de hemelsleutels zo langzamerhand wel verdord, maar de bloemhoofdjes blijven pront overeind. In het donkere bruin kun je nog een paarse gloed ontdekken. Hortensia's zijn uitgebloeid en verbleekt, maar een rode hortensia verkleurt toch naar een andere tint bruin dan een blauwe. En de hortensiabloemen die eens wit waren, zijn nu heel licht perkament.

Varens blijven de hele winter interessant. Zo zijn er groenblijvers die aan de winterse tuin nog cachet verlenen, vooral als ze na een koude nacht met rijp bedekt zijn. Ik denk niet dat ik ooit nog een Elfstedentocht zal meemaken, maar decoratieve nacht-vorstjes zullen we

voorlopig nog wel krijgen.

Ook afgestorven varens kunnen heel boeiend zijn. Je hebt varens die sporen maken aan de achterkant van het blad en er zijn varens met aparte sporendragers, zoals de struisvaren. Het blad is allang verdord, maar die sporendragers blijven 's winters overeind. Ze hebben niets plantaardigs en lijken op groeisels die zijn weggelopen uit een sciencefictionfilm. Of op handen die boven het graf uitgroeien. Ze zijn sinister donkerbruin, op het zwarte af.

Heel mooi bruin kunnen de uitgebloeide pluimen van de vlinderstruik zijn. De vertakte pluimen van Buddleja 'Dart-moor' zijn bijna nog mooier dan de bloemen: ze zijn roodbruin en glimmend – als oud mahoniehout - en gloeien in de laagstaande winterzon. Bijna vrolijk word je van het warme bruin van een beukenhaag, dat in de loop van de winter wel wat verbleekt, maar waarvan je toch maandenlang kunt genieten. Tot dat warmgekleurde blad in het voorjaar afvalt en tussen je net gezaaide spinazie waait. Dan kun je een beukenhaag wel eens vervloeken.

Doorschijnend lichtbruin, bijna wit, wordt het blad van sommige siergrassen. Vooral van lampenpoetsersgras kun je in januari of februari nog heel vrolijk worden. De bloemaren verwaaien, maar de vorm van de plant blijft behouden. En sommige planten zie je liever 's winters dan 's zomers. Zo'n plant is de guldenroede, die in de zomer vrolijk door de border woekert met ordinaire, gele pluimen. Je kunt hem nog het best plukken en in boeketten stoppen. Maar 's winters veranderen die bloemen juist in het fluweligste beigebruin dat er bestaat.

Irene Martens

Uitnodiging Algemene ledenjaarvergadering

We nodigen alle leden uit voor de Algemene Ledenvergadering op woensdag 20 april 2016 om 20.00 uur in D'n Nieuwe Hof.

AGENDA

1. Opening en mededelingen.
2. Ingekomen post.
3. Verslag van vorige ledenvergadering (21 april 2015)
4. Financieel verslag over 2015.
5. Begroting.
6. Verslag van de kascommissie.
7. Benoeming nieuw lid kascommissie.
8. Jaarverslag van de vereniging en van de werkgroepen.
9. Bestuurssamenstelling: Jan Das, aftredend en herkiesbaar.
10. Contributie-ontwikkeling komende jaren n.a.v. Landelijk besluit.
11. “ In Veilige Handen”, project t.b.v. omgangsregels met jeugd en ander kwetsbare personen.
12. Rondvraag
13. Sluiting

Na de pauze geeft de Bomenwerkgroep in woord en beeld weer waar zij mee bezig zijn, o.a. ook de boomplantdag.

En.. als altijd is er na afloop ruimte voor een gezellig napraten met een drankje en een knabbeltje.

*1e Secretaris Anneke Droog
2e Secretaris Frans Vierstraete*

Notulen van de algemene ledenjaarvergadering gehouden op dinsdag 21 april 2015

Aanwezig: J.v. Heeswijk – E. Weijters – A. Baken – G. Klitsie – B. Putman
F. Vierstraete – J. Das – A. Droog.

Afwezig met berichtgeving:

H. Heestermans – A. Dirksen – M. Roozenvelt – M. Kort –
W. en B. v. Stipdonk – T. Remmen – L. v. Gompel – R. Rutten – A. Koolen –
W. Stouten.

Notulen van de algemene ledenjaarvergadering woensdag 9 april 2014 worden goedgekeurd.

Opening: Emile Weijters heet iedereen van harte welkom en zegt een dankwoordje aan allen die de avond zo goed verzorgd hebben, van bloemstukje tot koffie met wat lekkers en wat nog volgt na de pauze.

Punt 14 vorige vergadering: *behoud van projecten*: Janka Kessener en Mariëtte Roozenvelt zetten zich in om het stappenplan te verversen.

Punt 15 van de vorige vergadering: kindermiddagen Vlindertuin Waalre: Marie-Louise de Boef meldt zich aan.

Financieel overzicht: Jan van Heeswijk geeft, zoals altijd weer, goede uitleg van de financiën. Wij staan er nog goed voor maar zullen toch zorg moeten dragen dat dit zo blijft en zoeken naar wegen om gezond te blijven daar het niet vast staat of wij nog in aanmerking komen voor subsidie van de Gemeente.

Begroting: de begroting is goed gekeurd.

Verslag van de Kascommissie: Frank Toolenaar en Fanny van Zon hebben de kas gecontroleerd en hun goedkeuring gegeven. Jan en Toos van Heeswijk worden hartelijk bedankt voor hun gastvrij onthaal en het vele werk dat het penningmeesterschap met zich meebrengt.

De samenstelling van de Kascommissie: Frank Toolenaar en Fanny van Zon. Er wordt nog naar een derde persoon gezocht.

Bestuurssamenstelling: Emile Weijters voorzitter – Jan van Heeswijk penningmeester - Anneke Droog en Frans Vierstraete 1e en 2e secretaris – Jan Das, afgevaardigde Riethoven - Gerrit Klitsie – Ben Putman – Ad Baken leden van het bestuur.

Ad en Anneke waren aftredend en herkiesbaar. Bij handopsteken zijn ze weer verkozen voor een volgende periode.

Jaarverslagen werkgroepen worden goedgekeurd.

Contributie: Met ingang van 2016 wordt de contributie voor de leden die landelijk lid zijn 24 euro en donateur 15 euro.

De titel van Donateur wordt veranderd in Vriend en dit zal in het huishoudelijk reglement worden opgenomen.

Rondvraag: Jan Jacobs: Jan geeft aan niet meer te gidsen ivm gezondheid.

Riek Compen: Is lid van de Rabobank geworden.

De paddenstoelenwandeling wordt zo druk bezocht dat er gesplitst wordt nl. 's morgens voor de jeugd met begeleiding en 'smiddags voor volwassenen.

Ton van Kemenade: Is het mogelijk om een microfoon te gebruiken daar niet iedereen alles kan horen

Algemeen Jaarverslag 2015

Het Bestuur heeft vergaderd op de volgende data:

20 januari – 10 maart – 19 mei - 16 juni – 14 juli – 1 september – 13 oktober – 17 november – 15 december.

De Algemene Ledenjaarvergadering is gepland op dinsdag 21 april 2015.

Op zondag 11 januari 2015 vindt de nieuwjaarsreceptie plaats.

Op woensdag 21 januari zijn de wandelwerkgroepen bijeen geweest,

Op woensdag 4 februari hebben wij bezoek gekregen van wethouder Tindemans voor een kennismakingsgesprek.

Op woensdag 11 februari vond de opening plaats van het nieuwe schoolproject door de wethouders van Valkenswaard en Waalre.

Op woensdag 18 maart is de Boomplantdag in Valkenswaard en Waalre gehouden.

Op dinsdag 12 mei heeft het werkgroepenoverleg plaatsgevonden.

Er is weer een Rabo-bank clubactie geweest. Deze clubactie heeft voor onze afdeling 885,78 euro opgebracht. In totaal kregen wij 333 stemmen waarvan 149 uit Waalre.

Op 23 mei vierden Wil en Jannie Koopman hun 50 jarig huwelijk feestelijk. Van het bestuur zijn Gerrit Klitsie, Frans Vierstraete en Anneke Droog naar de receptie geweest.

In de vakantieperiode is het dit jaar hier rustig geweest.

Na de vakantie ging iedereen weer volop aan de slag.

Op de woensdagochtenden gonst het hier van bedrijvigheid.

Dan hebben wij aan 3 kannen koffie amper genoeg.

De paddenstoelenwandeling had ook dit keer prachtig weer en een overvloed aan belangstellenden van zowel jong als oud.

Op 10 november heeft het najaarsoverleg van de werkgroepen plaatsgevonden.

Dit jaar had St. Nicolaas gevraagd of hij met zijn gevolg 14 dagen kon komen logeren. Zo geschiedde. Het documentatielokaal werd helemaal omgebouwd tot een waardig onderkomen. Zelfs zijn paard woonde zolang in de voortuin. Dit is zo goed bevallen dat hij volgend jaar weer komt.

Op 16 december was er de kerstochtend voor alle IVNers, die weer heel gezellig verlopen is.

De Gemeente Waalre heeft aan de IVN 'rs Tiny Wagemans en Henriette Lobregt die in Waalre woonachtig zijn, de vrijwilligerspenning uitgereikt.

Alle IVNers die dit jaar in de lappenmand belandden hebben aandacht gekregen.

*1e Secretaris Anneke Droog
2e Secretaris Frans Vierstraete*

FINANCIEEL OVERZICHT 2015 en BEGROTING 2016 IVN VALKENSWAARD-WAALRE

INKOMSTEN				UITGAVEN			
ALGEMEEN	BEGROOT 2015	2015	BEGROOT 2016	ALGEMEEN	BEGROOT 2015	2015	BEGROOT 2016
Contributies	6.000,00	6.298,14	6.900,00	Representatie	600,00	€ 60,20	100,00
Rente en kosten	150,00	7,38	10,00	IVN A.dam/District	1.200,00	1.165,15	1.550,00
Donaties	2.200,00	1.472,98	1.500,00	Telefoon	540,00	529,34	540,00
Subs. Gemeente V.waard	3.700,00	3.700,00	3.700,00	Secretariaat	500,00	524,84	500,00
Subs. Gemeente Waalre	712,50	356,25	0,00	Gas-Water-Elec.	2.000,00	2.270,35	2.200,00
Gebruik Gebouw	400,00	732,25	700,00	Verz. Algemeen	640,00	590,53	600,00
				Gem.heffingen	1.800,00	1.477,66	1.800,00
				Algemeen	400,00	620,68	600,00
				Huish. kosten	400,00	545,43	550,00
							500,00
				Onderhoud gebouw	250,00	0,00	250,00
				Inventaris	200,00	306,74	300,00
				Abonnementen	80,00	104,50	100,00
				Reservering erfpacht		1.400,00	
							1.000,00
Subtotaal	13.162,50	12.567,00	12.810,00	Subtotaal	8.610,00	9.595,42	10.590,00
ACTIVITEITEN				ACTIVITEITEN			
Scholenwerk Aalst		19,85	20,00	Scholenwerk Aalst	200,00		100,00
Natuurwerkgroep Waalre		88,58	100,00	Paaltjes wandeling	100,00	91,05	200,00
				Natuurwerkgroep Waalre	0,00	0,00	100,00
Cursussen	200,00	0,00	100,00	Cursussen algemeen	60,00	41,05	60,00
Uitleen project	1.000,00	1.568,77	1.300,00	Scholenwerk Algemeen	200,00	181,54	200,00
Bezoek project	1.400,00	1.067,00	1.200,00	Natuurwijzer in voor Natuur	1.700,00	1.492,16	1.500,00
Wand./lezingen	300,00	155,46	200,00	Scholenwerk (projecten)	1.300,00	1.150,52	1.200,00
				Tuinwerkgroep	150,00	155,82	150,00
				Vogelwerkgroep	200,00	21,55	100,00
				Milieuwerkgroep Waalre	100,00	0,00	100,00
Leskisten/kabouterpad		132,25	80,00	Bomenwerkgroep	100,00	0,00	50,00
Sterrencursus		185,22	200,00	Leskisten/kabouterpad	150,00	21,80	150,00
				Dokumentatie	225,00	0,00	100,00
				Jeugd IVN	750,00	579,09	750,00
Nat. Boomfeestdag	200,00	223,04	150,00	Kopieerapparaat	500,00	761,59	700,00
				Nat. Boomfeestdag	200,00	123,04	0,00
				Natuurwerkgroep Malpie	50,00	0,00	50,00
				Vlindertuin Waalre	480,00	52,75	100,00
				Natuurwerkgroep V.waard	200,00	48,08	100,00
				Woldersven	50,00	0,00	50,00
Subtotaal	3.100,00	3.440,17	3.350,00	Subtotaal	6.715,00	4.720,04	5.760,00

TOTAAL 16.007,17 16.160,00 14.315,46 16.350,00

Pos. saldo: 2015 1.691,71 Neg. saldo: 2016 -190,00

Landelijke leden	157	Landelijke leden	157
Vrienden	156	Vrienden	156
Jeugdleden	42	Jeugdleden	42
Totaal aantal leden	355	Totaal aantal leden	355

Jaarverslag 2015 Milieuwerkgroep Aalst-Waalre

Nu aan het eind van 2015 geef ik hierbij een overzicht van de belangrijkste onderwerpen, die ons hebben bezig gehouden.

In de eerste plaats het verkeer: **de N69**. Het tracé van de weg ten westen van Waalre, langs de Keersopperdreef is nu vastgesteld. De beroepsprocedures bij de Raad van State hebben geen belangrijke wijzigingen opgeleverd. Tegelijk met de ontwikkeling van deze weg zou het gebied vanaf de Belgische grens een “verbeteringsimpuls” krijgen. Daarvan is nog weinig gerealiseerd.

Voor Waalre was vooral van belang het **fietspad over de Oude Spoorbaan**. De beroepsprocedures bij de Raad van State hebben niets opgeleverd. Daarna kwam nog de omgevingsvergunning aan de orde. Onze groep heeft daarop een bezwaarschrift ingediend. Op de volgende punten hebben we gewezen: de breedte van de strook langs het pad is groot, waardoor veel bomen geroid moeten worden en moet er niet een ontheffing zijn in verband met de Flora- en

Faunawet? Er lijkt te weinig natuurcompensatie te zijn. En de natuurwaarden van de vennen langs het pad komen in gevaar. Op geen van deze punten hebben we gelijk gekregen. De natuurcompensatie blijft beperkt voor de breedte van het feitelijke pad. De zomen van het pad hebben de bestemming natuur gekregen. De bosgroep heeft nu de opdracht om ze in te richten. Voor de natuurcompensatie is een strook grond in Waalre Noord aangewezen.

Waalre Noord: het Plan de Meeris:

Het gaat hierbij om de bouw van een appartementencomplex op het gebied van de oude vuilstort aan de westrand van het Gat van Waalre even ten noorden van de nieuwbouw. Dit stuk is destijds uit het Bestemmingsplan Waalre Noord gehouden. De voormalige vuilstort is nu een wat rommelig stukje groen. Volgens een oud Bestemmingsplan heeft het de

bestemming natuur. In overleg met een projectontwikkelaar wil de Gemeente daar nu een appartementencomplex laten bouwen. De provincie had aangegeven dat bebouwing uit het oogpunt van milieu onder voorwaarden zou mogen. De Gemeente wilde met een verkorte procedure vergunning verlenen voor de bouw. Wij hebben daartegen bezwaar gemaakt. Een zorgvuldige procedure was voor ons belangrijk. Op dit punt hebben we gelijk gekregen. Er zal nu een nieuw bestemmingsplan komen.

Bastionhotel in Diepenvoorde:

De bedoeling van dit plan is om een hotel te bouwen achter het huidige gemeentehuis aan de rand van het natuurgebied Diepenvoorde. Het moet een hoog hotel worden. Vanuit omwonenden is daar bezwaar tegen gemaakt. Ook wij vinden het bezwaarlijk vanwege de hoogte en de directe nabijheid van het natuurgebied. We hebben ons aangesloten bij het bezwaarschrift van de omwonenden. De bezwaren zijn afgewezen. Er loopt nu nog een beroepsprocedure bij de Raad van State.

Landgoed Eeckenrhode:

tussen de Tongelreep en de Achtereindsestraat komt het landgoed Eeckenrhode. Het plan ziet er goed uit. Het zal gedeeltelijk toegankelijk zijn met een pad langs de rand van het landgoed.

Kendixterrein:

In het vorige jaarverslag heb ik vermeld, dat we van de projectontwikkelaar een bedrag van € 1000,- hadden gekregen als compensatie voor teveel gekapte bomen. Dit bedrag is nu gebruikt voor 10 mooie

eikenbomen langs een houtwal in Waalre Noord.

Bestemmingsplan Buitengebied:

De Gemeente is bezig met een herziening. Een conceptplan is nu klaar. We zijn er niet gelukkig mee; het is ingewikkeld. Er wordt onderscheid gemaakt in drie gebieden: groenblauw kerngebied, mantelgebied, en een gemengd landelijk gebied. Het eerste gebied betreft onder andere de EHS, maar kan toch een agrarische functie hebben; er zijn geen voorschriften voor het beheer. Er wordt in het plan gesproken over “waarden”, maar niet over een concrete bescherming van natuurwaarden. Dat is treurig. De teneur is, dat economische waarden voorrang hebben op natuurwaarden. Dit is zeker een belangrijk punt om bezwaar tegen te maken.

Verder is te noemen *het Landschapsontwikkelingsplan*; dit is een plan voor natuurontwikkeling onder andere in het Dommeldal, ook op het gebied van Veldhoven en Eindhoven. De Provincie heeft hiervoor geld gereserveerd.

We hebben verder een aantal keren met de gemeente gesproken over de bescherming van waardevolle bomen zowel binnen als buiten de bebouwde kom. En wat kunnen we doen aan bescherming van de fauna, bijvoorbeeld de padden? We kunnen verder nog noemen: onze contacten met andere groepen, zoals de groep Groen en Heem in Valkenswaard.

Er blijft nog veel werk te doen voor de groep. Versterking van de groep met jongeren is zeer wenselijk. Om persoonlijke redenen wil ik mij terugtrekken uit de groep.

*Henk Bergmans
januari 2016.*

Ieder jaar in september en oktober gaan we met een groep vrijwilligers op zaterdagmorgen de heide op de Malpie schonen. Wekelijks om negen uur zijn we met gemiddeld tien vrijwilligers in de weer om met frisse moed de dennen- en berkenboompjes uit de heide te verwijderen.

Door de artikelen in Elsevier in 2013 en in het landelijk IVN blad Mens en Natuur in 2014 was er veel aandacht voor ons werk.

De samenwerking met Chris Sandkuijl, beleidsambtenaar bij de gemeente Valkenswaard, was weer zeer prettig. Ook de medewerkers van Bosgroep-Zuid toonden hun belangstelling en spreken hun waardering uit. In een cyclus van 5 jaar lijkt het ons te lukken de Malpie, binnen de bosrand, vrij te houden van zaailingen, zodat de paarse "deken" behouden blijft.

De vrijwilligers brengen zelf hun gereedschap mee en ik zorg op tijd voor een bakje koffie met een koek en frisdrank voor de liefhebbers. En als we wat extra energie nodig hebben, gaat de snoeptrommel rond. Het is een gezellige sfeer. Om twaalf uur gaan we dan moe en voldaan weer huiswaarts.

Op de eerste zaterdag in november wordt elke jaar het seizoen feestelijk afgesloten met de Nationale Natuurwerkdag. Dit jaar hadden we prachtig weer, wat ruim

zestig vrijwilligers naar de Malpie trok. Een groep van scouting en "ons" Jeugd-IVN waren ook aanwezig. Na afloop was er voor iedereen koffie, thee, zelf gemaakte soep, belegde broodjes en een ijsje.

Het was weer een seizoen waar we met een erg voldaan gevoel op terug kijken.

Ad Baken

Jaarverslag 2015 Natuurwerkgroep Waalre

Gedurende het jaar 2015 is onze werkgroep weer op vele terreinen actief geweest met onderhoud van de natuur. Een groot gedeelte van de werkzaamheden hebben we besteed aan het opschonen van de vennen en venranden. In overleg met de gemeente Waalre en de Bosgroep Zuid is een meerjaren plan opgesteld om te voorkomen dat deze vennen en vennetjes dicht groeien.

Soms lijkt het na een jaar of we niets gedaan hebben, zoveel dennen en vooral berken maken van de gelegenheid gebruik om in het geschoonde ven weer voet, of eigenlijk stam, aan de grond te krijgen. Dat is natuurlijk ook het gevolg van het gedeeltelijk omwoelen van de grond bij het uittrekken van dennetjes, waardoor zaad in de losse grond gemakkelijk kan ontkiemen. Sommige mensen willen deze jonge planten dan weer direct gaan verwijderen.

Maar volgens de deskundigen is het beter om daar enige jaren mee te wachten om zo de rest van de omgeving zich eerst te laten herstellen. Wel hebben we naast de landelijke Natuurwerkdag in november nog een tweetal extra natuurwerkdagen georganiseerd.

We zijn het jaar gestart aan het *Meeuwen*. Daar was na de Natuur-werkdag toch nog veel werk te verrichten.

Daarna ging de groep aan het werk aan het *Blokven*. Dit ven ligt dicht in de bebouwde kom. We organiseerden hier een natuurwerkdag waarbij veel van de omwonenden enthousiast hebben meegewerkt. Ook een mooie gelegenheid om de doelstelling van het onderhoud van het ven te vertellen. Zo worden belanghebbers ook betrokken en houden ze zelf hun omgeving bij.

Voor Natuurmonumenten hebben we een houtwal nabij de Heuvelse Putten “terug gezet”. Deze was gedeeltelijk uitgegroeid over een weide en dat vond de boer niet zo fijn voor zijn vee en hij had Natuurmonumenten gevraagd om daar iets aan te doen.

Vervolgens gingen we werken aan een ven nabij het Meeuwen. Dit vennetje was nagenoeg dicht gegroeid, maar na enige weken werken was alle opslag verwijderd en er staat weer water in het ven. En daar doen we het voor.

We besloten het seizoen met een natuurwerkdag, samen met Scouting Aalst-Waalre, op de heide aan de Dirk van Hornelaan. Ook assisteerden enige van onze mensen bij de boomfeestdag, het jaarlijks terugkerend feest voor de schoolverlaters uit de hoogste klas van de basisscholen.

In september werd een aanvang gemaakt met het uitdunnen van een houtwal aan de Rembrandtlaan, waarbij ook een aantal grote bomen werd verwijderd door de zaagploeg, die met een motorzaag werkt. Zij doen dat als de rest van de groep andere werkzaamheden heeft, zodat ze dan alle aandacht hebben voor het machinale zagen. Hiervoor hebben ze ook een cursus gevolgd om verantwoord met een motorzaag te kunnen werken.

Voor Natuurmonumenten werd in de Elshouters gewerkt en de rand van het blauwgrasland vrij gemaakt en de rabatten met wilgenopslag gezaagd. Dit kan alleen als het niet teveel heeft geregend, want anders staat alles onder water en is er niet te werken.

Daarna gingen we aan de slag met een ven van de gemeente en een drietal vennen van Brabants Landschap ten zuiden van het Meeuwven. Een flinke klus, waar met veel enthousiasme een mooi resultaat werd bereikt.

De Nationale Natuurwerkdag op 7 november was een succes. Met behulp van een scoutinggroep en veel mensen van de loopgroep Waalre, in totaal 80 personen, werd de heide aan de Sophiastreet ont-
daan van dennen- en berkenopslag.

In het kader van maatschappelijke betrokkenheid werkten we met 16 mensen van Rabobank De Kempen op 18 november enige uren op de heide aan de Dirk van Hornelaan. Een goede geste van de bank om haar personeel zo ook maatschappelijk in te zetten voor een goed doel.

Tijdens onze werkzaamheden hebben we niet aan belangstelling te klagen en kunnen we dikwijls aan voorbijgangers toelichten wat en waarom we werken in de natuur en hen het belang vertellen om voorzichtig te zijn met de kwetsbare vennen.

We hebben een groep van ruim 30 mensen die op woensdag en/of zaterdagmorgen actief zijn. Uiteraard willen we altijd nieuwe mensen verwelkomen om de groep te versterken, dus als je eens lekker buiten wilt werken, kom dan gerust kijken. Je voelt je vlug thuis in de groep en de sociale contacten kunnen tijdens de koffiepauze worden aangehaald.

Wim van Stipdonk.

Jaarverslag

Goed nieuws wat ons betreft: in het afgelopen jaar hebben wij er een redactielid bij gekregen in de persoon van Wouter Kiela. We waren al een tijd lang erg kwetsbaar, omdat we te weinig mensen hadden, die het eigenlijke computerwerk konden verzorgen. Het in kolommen zetten van de aangeboden tekst, de opmaak van het geheel, en met name ook het mooi in beeld brengen van de foto's. Het afgelopen seizoen moesten we ons herfstnummer later uitbrengen in verband met geplande vakanties. Wouter reageerde op onze oproep in het zomer-
nummer en met hem hebben we er een enthousiaste computerdeskundige bij. Hiermee zijn we uit de nood en we zijn uiteraard heel blij met hem!

Waar we ook heel erg blij mee zijn, is dat we regelmatig leuke stukjes binnenkrijgen van onze IVN-leden. Het wordt steeds meer een blad van ons allemaal! Heel fijn! Zoals altijd is zowel het mailadres van onze Natuurwijzer als de inleverdatum op de achterpagina te vinden.

Wij hopen ook het komende jaar weer een mooi en goed verzorgd blad uit te kunnen brengen.

*Namens de redactie,
Nelly van der Burgt*

Ook in 2015 is onze website goed bezocht.

Zeker in de maanden waarin schoolklassen het natuurproject bezoeken, weten degenen die op een post komen te staan de voorbereidingsbestanden op internet goed te vinden.

Onze activiteiten (wandelingen, cursussen etc.) komen automatisch in de overzichten op de landelijke site terecht en trekken zodoende vanzelf de aandacht van een breder publiek.

Aankondigingen worden daarnaast verspreid via Twitter waar @IVNVaWa bijna 90 volgers heeft.

Het Jeugd IVN heeft eigen pagina's waarop regelmatig verslagjes en foto's worden geplaatst. De moeite van het bekijken waard!

Ook verschijnen er elke maand drie nieuwe beschrijvingen in de collectie 'Wilde planten in Nederland'.

Jan van Twisk zorgt al jaren voor een constante stroom informatie, inmiddels zijn er meer dan 400 planten beschreven. Daarnaast ziet Jan vaak bijzondere dingen in de natuur dichtbij huis, die hij graag beschrijft voor de site.

Nieuw in 2015 zijn de verslagen van de Vogelwerkgroep. Geen droge opsommingen van aantallen en soorten vogels die gezien zijn maar verhalen waar je enthousiast van wordt. Met dank aan 'Marno'.

Het digitale afdelingsblad en de nieuwsbrieven van Vlindertuin Waalre en de vo-

gelwerkgroep kunnen vanaf de site gedownload worden.

Er kan natuurlijk altijd meer bij! Hoe meer nieuws uit de werkgroepen, des te aantrekkelijker de site wordt voor een breed publiek. In het algemeen staat ingezonden informatie binnen 1 à 2 dagen op de site.

2015 was een betrekkelijk rustig jaar. Dit jaar wordt véél drukker, omdat alle IVN-sites – de landelijke site voorop – in 2016 een nieuw uiterlijk moeten krijgen. De nieuwe opzet maakt gebruik van veel meer fotomateriaal. Daarom zoek ik nog steeds IVN'ers die natuurfoto's en foto's van IVN-activiteiten beschikbaar willen stellen voor de site. Landschappen, bomen, planten, paddenstoelen, dieren; volwassenen en kinderen die bij het IVN aan de slag zijn.

Denk niet te snel dat jÓuw kiekjes niet bruikbaar zijn. Alle materiaal is welkom!

Aankondigingen, verslagen en foto's kun je mailen naar:

fanny.van.zon@hetnet.nl

Doen!

Fanny van Zon

Jaarverslag 2015

Scholenprojectgroep

Vogels in vogelvlucht

Wethouder Van Liempd van Waalre en wethouder Tindemans van Valkenswaard hebben op 11 februari 2015 gezamenlijk 'Vogels in vogelvlucht' geopend. Over belangstelling hadden we weer niet te klagen. IVN'ers uit Valkenswaard en omstreken, en ook van verder weg, hebben een ochtend lang kunnen genieten van de verschillende aspecten van vogels. Daarna heeft dit project de rest van het kalenderjaar in D'n Nieuwe Hof gestaan en is door veel schoolklassen bezocht. Projecten over dieren, en zeker over vogels, vallen altijd goed bij kinderen en volwassenen. Het is een laagdrempelig onderwerp waar iedereen – van kleuter tot opa of oma – wel 'iets' mee heeft. We zijn blij dat er weer de nodige klassen op D'n Nieuwe Hof langs zijn geweest en enthousiast zijn geraakt.

Bezoekers spelen een vogelspel

Projecten over dieren, en zeker over vogels, vallen altijd goed bij kinderen en volwassenen. Het is een laagdrempelig onderwerp waar iedereen – van kleuter tot opa of oma – wel 'iets' mee heeft. We zijn blij dat er weer de nodige klassen op D'n Nieuwe Hof langs zijn geweest en enthousiast zijn geraakt.

Het eikproject

Na de hectiek rond de opening hebben we een maand rust genomen. Daarna zijn we begonnen aan de revisie van 'De eik, een allemansvriend'. Eén van de dingen die we gereviseerd hebben is de titel. 'Het rijk van koning Eik' laat net als 8 jaar geleden de vele kanten van de machtige en krachtige eikenboom zien. We besteden dit jaar meer aandacht aan monumentale eiken, en op drie posten zijn er nieuwe spellen gekomen. In de praktijk blijken de werkbladen in de kleutergroepen weinig gebruikt te worden. Daarom is er voor de jongste kinderen één algemene kleurplaat gemaakt.

Als dit jaarverslag verschijnt, is de opening alweer achter de rug. Omdat die dit jaar pas na de carnavalsvakantie gepland is, komen meteen erna de eerste schoolklassen langs. We zijn weer heel benieuwd hoe kinderen en volwassenen op onze tentoonstelling gaan reageren.

Vooruitkijken

Dit jaar hopen we 'Kleur om te overleven' een mooie opfrisbeurt te geven. Dit wordt het 30^e project! De opening ervan valt in het jubileumjaar van onze IVN-afdeling. Een goede gelegenheid om er iets extra feestelijks van te maken.

Wat bijvoorbeeld heel feestelijk zou zijn, is versterking van onze groep. Wie durft het zevende groepslid te worden? We heten je van harte welkom!

De projectgroep scholenwerk:

Marie-Louise den Boef,

Lies van Gompel,

Bets v.d. Pluijm

Petry Verberne

Hanneke Wijman

Fanny van Zon.

E-mail fanny.van.zon@hetnet.nl

Jaarverslag 2015

Uitleen projecten

In 2015 hebben veel kinderen kunnen genieten van het project “Vogels in Vogelvlucht”. Dit project stond opgesteld in ons eigen IVN gebouw waar kinderen uit Valkenswaard en omgeving ervan genoten hebben: van de powerpoint-presentatie, de uitleg en van de spelletjes.

Dat geldt ook voor een flinke afvaardiging van de natuurgroep uit St. Michielsgestel in november 2015. Deze enthousiaste groep leent al jaren een project van ons. Ze maakt gretig gebruik van het feit dat ze de eerste lener is, nadat het bij ons is afgebroken en beschikbaar komt voor de uitleen. In november staat dat project nog recht overeind, zodat dan nog heel effectief de voorlichting kan plaatsvinden.

Deze natuurgroep heeft in de eerste helft van 2015 het project “Sta eens stil bij de Beek” te leen gehad.

In het najaar hebben de kinderen van basisscholen in Steensel en Duizel van dit project kunnen genieten.

“Kleur om te overleven” stond in Grote Brogel (Peer) bij de werkgroep ISIS van de vereniging Natuur-en Milieu.

“Zoogdieren...hoezo?” stond bij het IVN in Oirschot,

“Wat Schimmelt daar?” bij het IVN in Cuijk,

“Kom kijken op de Hei” bij het IVN in Mierlo en

“Zaden op reis” in Asten, ook bij de IVN afdeling aldaar.

Jammer dat het op de verschillende locaties heel moeilijk is om mensen te vinden die mee willen werken aan de presentatie van de projecten. Er zijn meerdere aspirant leners die afhaken omdat ze niet genoeg vrijwilligers kunnen krijgen om de schoolkinderen te begeleiden.

De waardering voor onze projecten blijft onverminderd groot.

Dit jaar kunnen we genieten van ons vernieuwde project “Het Rijk van koning Eik”.

Wil Koopman

Zoogdieren Hoezo?

Sta eens stil bij de beek

JAARVERSLAG 2015 TUINWERKGROEP

Enige tijd was al duidelijk, dat wij als kleine groep niet opgewassen kunnen zijn tegen het werk in de tuin. Toch hebben wij ons elke woensdagochtend dapper gezet aan het schonen van de tuinvakken. Bijvoorbeeld een onkruid als het zevenblad is niet zo makkelijk om weg te krijgen en het komt snel weer terug omdat de wortels nooit helemaal verwijderd kunnen worden.

Enige tijd was al duidelijk, dat wij als kleine groep niet opgewassen kunnen zijn tegen het werk in de tuin. Toch hebben wij ons elke woensdagochtend dapper gezet aan het schonen van de tuinvakken. Bijvoorbeeld een onkruid als het zevenblad is niet zo makkelijk om weg te krijgen en het komt snel weer terug omdat de wortels nooit helemaal verwijderd kunnen worden.

In 2014 is een "praatpapier" gemaakt dat zou gaan dienen als agenda. Besproken werd o.a. dat de paden gemaaid zouden worden zodra ze genoeg overwoekerd zouden zijn. De begroeiing bestond echter uit mooie zaailingen die wij goed konden gebruiken. Bovendien zou de maaimachine door het grind beschadigd raken. Dus dan maar terug naar de schop.

In december bracht de Sint ons een aardig presentje. De Heer Crien Neutkens heeft zich bij ons aangesloten. Hij heeft als hovenier gewerkt en nu hij gepensioneerd is wilde hij toch doorgaan met werken in de frisse lucht. Dit was een geweldige verrassing. In plaats van maaien gaat hij de paden behandelen met schoonmaakazijn. Wij zullen zo veel mogelijk eigen compost gebruiken als de wachthopen toegankelijk gemaakt zijn. Bij de Gemeente kan waarschijnlijk compost besteld worden. De verkregen compost kan met kunstmest gemengd worden. Hiervoor kopen wij compostversneller (Ecostyle compost-maker voor 7,50 euro per kg.)

Belangrijk is met elkaar te bespreken hoe wij het werkschema in elkaar zetten; samen in één vak of ieder in een vak apart. Het zal er aan liggen hoe het bevalt. Er is

altijd een mogelijkheid om te veranderen. Gesproken is ook over werken in de vrije tijd b.v. op zaterdag. Iedereen is van harte welkom. Vorig jaar was er een korte periode, dat de tuin met al die kleuren geel er prachtig uitzag zodra je de keukendeur uitkwam.

Irene Martens

Jaarverslag 2015 Bomenwerkgroep en boomfeestdag

Dit jaar stond in het teken van de Watercypres en regelmatige tripsjes daar naar toe. Via via kwam de vraag: welke boom is dat in Borkel en Schaft? Altijd leuk zo'n vraag. In de startblokken dus. Diverse boeken geraadpleegd, die helaas niet altijd eenduidig zijn in hun informatie. Uiteindelijk zekerheid en een inventarisatieformulier gemaakt voor de lijst van waardevolle bomen..

Omdat 2016 het jaar van Koning Eik is, mocht ik bij het scholenwerk een stukje aanschuiven namens de monumentale bomen. Erg leuk om te doen. Hopelijk blijft dit zaadje bekliven bij de leerlingen.

De Milieuwerkgroep heet sinds 2015 Groen en Heem. Om krachten te bundelen en diversiteit aan kennis en ervaring bij de hand te hebben werd een plat-

form in het leven geroepen. Op momenten die daarom vragen zal vanzelf beroep op elkaar gedaan kunnen worden.

Volgens draaiboek beginnen in januari al de voorbereidingen. Scholen vinden het prettig om zo vroeg mogelijk hun agenda te kennen. Van de gemeentewerf horen we wat er geplant gaat worden en waar. Voor ons handig omdat er dan rustig bijv. aan een powerpoint gewerkt kan worden voor de gastles die, als introductie op de boomfeestdag, op school (De Zonnewijzer) gegeven wordt. In 2016 is het thema "Bomen en bossen"

Wat altijd te doen blijft: checken of de waardevolle- en monumentale bomen er nog zijn, jaar in, jaar uit. Wijzigingen krijgen, indien nodig, hun plek in archieven en op websites. Geo.valkenswaard.nl is een website van de gemeente waar alle waardevolle en monumentale bomen op komen te staan. (nog in conceptfase)

Janka Kessener Kochen, Cees Wels

Jaarverslag 2015.

Paaltjeswandelingengroep

De drie uitgezette “blauwe” wandelingen en de “witte” wandeling in de gemeente Waalre zijn weer regelmatig door onze controleurs nagelopen en op onregelmatigheden gecontroleerd. Door goed onderhoud zorgden we ervoor, dat iedereen die aan een van deze wandelingen begint niet verdwaalt en kan genieten van een interessante tocht.

We hebben wel gemerkt dat afgelopen jaar het onderhoud en vernieuwen van paaltjes wat intensiever is geworden. Dit komt o.a. door de aanleg van het nieuwe fietspad Valkenswaard-Eindhoven en door meer vernielingen. Tevens naderen een aantal paaltjes na ruim 12 jaar hun uiterste houdbaarheidsdatum en zijn aan vervanging toe. De komende jaren zullen we daarvoor gerecyclede en duurzamere routepaaltjes gaan gebruiken.

De werkgroep is één keer bij elkaar geweest om de “lopende zaken” te bespreken.

We zijn helaas nog niet tot concrete plannen gekomen om in “De kleine Meer” een uitgepaalde belevingsroute uit te zetten. Hopelijk vinden we daartoe dit jaar de ruimte.

Voor wie het nog niet weet, de routes zijn:

De *Aalsterheidwandeling* (folders in het bakje aan de paal van de wegwijzer bij de hut van Mie Pils)

De *gemeentehuiswandeling* (folders aan de wegwijzer, achter de plattegrond bij het Stationskoffiehuis)

De *Heikantwandeling* (folders in het bakje aan de wegwijzer bij de parkeerplaats van “Brabants Genot”)

De *Woldersvenwandeling* in het burgemeester Ossepark (folders in het bakje aan de paal, ongeveer 50 meter na de ingang)

De *QR-wandeling* (kan overal starten, maar het makkelijkst is bij het Meeuwven of bij het hek van de parkeerplaats van de Brede School in Ekenrooi (Aalst).

Heeft u door het lezen van dit verslag de

gedachte gekregen “Hé, dat lijkt me een leuke werkgroep”? Heeft u wel zin om actief te zijn binnen ons IVN, maar heeft u niet al te veel tijd? Heeft u de mogelijkheid om eens een keer een wandeling te controleren op onregelmatigheden? Heeft u de onbedwingbare behoefte om eens lekker buiten te zijn en paaltjes van blauwe (of witte) koppen te voorzien?

Meld u dan aan bij onze groep.

*Namens de werkgroep
paaltjeswandelingen,*

Cor de Jong

tel.: 040-2115479

cjdejong@versatel.corde.nl

Foto Dinie van Lieshout

Jaarverslag 2015

Werkgroepen Riethoven

In het voorjaar hebben we, met groep 8, op de Boomfeestdag in de Kievitlaan bomen en struiken geplant.

In mei hebben we met alle groepen lentewandelingen gemaakt. De hogere groepen hadden als thema „De Bermen” met allerlei leuke opdrachten.

Op 12 en 13 oktober hebben we met alle groepen de herfstwandelingen gedaan. Het thema voor de hogere groepen was ” Heksentocht” in de nabijheid van de Duvelshoek.

Behalve het onderhouden van de twee natuurleerpaden en het repareren van vernielde bordjes, het verwijderen van Amerikaanse vogelkers, het monitoren van de klokjesgentiaan in het Huisven en het schonen van een perceel heide, ook bij het Huisven, hebben we veel tijd gestoken in de aanleg en onderhoud van onze Vlindertuin.

De Vlindertuin te Riethoven.

De Vlindertuin was voor de IVN groep Riethoven de 6e keer dat we meededen aan „Een kern met Pit” De tuin was de laatste jaren verwaarloosd omdat we geen kinderen meer hadden in onze groep. Wel werden er de laatste jaren door de schoolgidsen ieder jaar plantjes gezaaid in potjes, die de kinderen van de laagste klassen dan in de tuin mochten zetten met de lentewandeling.

In het najaar van 2013 kregen we bezoek van een van de leden van de kernraad Riethoven. Hij deed ons het voorstel om de vlindertuin netjes op te knappen. De kernraad wilde daarvoor een subsidie aanvragen bij de gemeente Bergeijk. Daar had onze IVN-groep wel oren naar. De subsidie werd toegezegd en wij konden in het voorjaar van 2014 aan de slag. In overleg met Harrie Brouwers van de gemeente Bergeijk werd een plan van aanpak gemaakt. Bomen en struiken wer-

den gerooid en daarna werd het gehele terrein met een bosbouwmaschine diep gefreesd.

In 2015 werd een poel aangelegd en om voldoende water in de poel te houden en om planten te besproeien werd een pomp geslagen in de tuin. Ook werd er door een IVNster een zonnewijzer en een windvaan gemaakt met stenen.

Ook de insectenmuur met egelkelder werd opgeknapt. Van het resterende subsidiebedrag werd een verharde inrit aangelegd. Het naambord „Vlindertuin” werd opgeknapt en beter zichtbaar opgesteld.

Het informatiebord moet nog geres-taureerd worden.

De tuin werd aangeplant en, je raadt het al, de kinderen van de basisschool hebben weer bloembollen geplant en eenjarige plantjes gezet. En regelmatig komen ze, samen met de juffen, kijken naar de plantjes en de bloemetjes die ze zelf hebben gezet.

Een tweede insectenflat werd gebouwd en paden met houtsnippers werden aangelegd. Ook enkele banken en een picknicktafel ten behoeve van de bezoekers werden geplaatst. Veel bezoek kregen we, oa. van IVN-leden uit Bergeijk, die we blij konden maken met een stel jonge vlinderstruiken en lovende woorden van vele bezoekers maakten ons nog meer enthousiast.

Het afgelopen jaar zag de tuin er fantastisch uit. De IVN-werkgroep heeft de tuin winterklaar gemaakt en we popelen om weer aan de slag te gaan .

*Jan Das,
IVN-groep Riethoven van de afdeling Val-
kenswaard-Waalre*

Jaarverslag 2015 Scholenwerkgroep Aalst

Meeuwenwandering

In 2015 hebben alle basisscholen in Aalst, te weten De Drijfveer, De Meent, OBS Ekenrooi en de Christoffelschool, deelgenomen aan één of meer van onze projecten. Schoolgidsen en ouders hebben zich met veel enthousiasme ingezet om de kinderen een fijn natuurmoment te laten beleven!

Wandelingen onderbouw

De groepen 3 en 4 van OBS Ekenrooi, de Christoffelschool en de Drijfveer gingen in de lente op zoek naar lieveheersbeestjes of besteedden aandacht aan de wilde eend. De Christoffelschool had met groep 5 ook aandacht voor waterbeestjes en er werd enthousiast gezocht naar kikkers, watervlooiën en bloedzuigers.

Tijdens de herfstwandeling stond de egel en de spin of de eekhoorn en zaadverspreiding centraal bij de groepen 3 en 4 van alle scholen in Aalst. Daarbij werd er natuurlijk ook aandacht voor allerlei lente- en herfstverschijnselen.

Projecten bovenbouw

In het voorjaar deden groepen 6 van De Drijfveer, Christoffelschool en OBS Ekenrooi mee met het project Willibrordus-

kerkje en Loon. Het bezoek aan de boerderij met (melk)koeien, kalfjes zelfs de waakhond is voor de kinderen een hoogtepunt van de ochtend! Extra feest is het als de boer vers gras in de stal met koeien heeft gelegd; dan kan je als kind zelf de koeien gras geven.

De Meeuwvenwandeling in de herfst voor groep 6 werd gedaan door De Drijfveer, OBS Ekenrooi en de Christoffelschool.

Het groepje schoolgidsen heeft in het najaar 2 nieuwe leden gekregen maar zij wilden eerst een keertje meelopen. Voor de bezetting van de projecten telden ze daarvoor nog niet mee. Het bleef daarom een grote uitdaging om de bemanning voor de projecten rond te krijgen, Dankzij de grote inzet van de schoolgidsen lukte het ook in 2015 weer opnieuw!

Ondersteuning

Schoolgidsen hebben, samen met mensen van de Houtwallengroep, medewerking verleend aan de door de gemeente Waalre

boomfeestdag

georganiseerde Boomfeestdag op 18 maart met als thema “Bomen en water”. Ruim 200 kinderen namen deel aan deze ochtend. De groepen 8 van OBS Ekenrooi, Christoffelschool, De Meent en De Drijfveer hebben bomen geplant op 2 locaties; op percelen vlakbij de oude scoutinghut en aan de Aremberglaan. Alle scholen ontvingen als aandenken een mezenkast.

Ook is er ondersteuning verleend bij het bezoek van diverse groepen aan het project “Zaden op reis” bij IVN Valkenswaard-Waalre. Zeker de OBS Ekenrooi blijft een trouwe bezoeker van deze projecten.

Winterprogramma

Het winterprogramma bestaat uit een aantal ochtenden met een educatief tintje en is bedoeld om onderling contact te blijven houden tijdens de “winterstop”. Schoolgidsen en andere belangstellenden zijn bij iedere activiteit van harte welkom.

In januari is er een QR wandeling gemaakt die rond het Meeuwven is uitgezet. Een nieuwigheidje voor vele leden van de schoolgidsen.

In februari hebben we deelgenomen aan het nieuwe project “Vogels in vogelvlucht” van IVN in Valkenswaard.

In maart is er een bezoek gebracht aan een biologische geitenboer in Heeze. Lekere geitenkaas moest natuurlijk gekocht worden.

In april is op verzoek van een aantal leden van de schoolgidsengroep een bezoek gebracht aan het Willibroduskerkje in Waalre. Het verhaal wordt ook verteld tijdens het project ‘Het Loon’ maar dan zijn de schoolgidsen vaak zelf niet in de gelegenheid om te luisteren omdat ze een post bemannen.

In juni zijn we met de fiets naar het Kempenmuseum in Eersel geweest. We hebben daar ook Annelies Wagter bedankt voor haar de vele jaren en grote inzet als IVN scholencoördinator.

In het najaar was het winterprogramma helaas niet op tijd klaar waardoor er geen activiteiten zijn geweest.

Henriette Lobregt is onderscheiden met de Vrijwilligerspenning van de gemeente Waalre als dank voor haar vele jaren inzet voor het scholenwerk bij IVN.

*Namens de Scholenwerkgroep Aalst,
Chantal van der Strigt*

Jaarverslag 2015 Vlindertuin Waalre

De Vlindertuin groeit en bloeit. Desondanks was het aantal door de monitoringgroep getelde dagvlinders een stuk lager dan de voorgaande jaren (de "officiële" cijfers zijn er nu nog niet). Wij, vlindertuinders, zorgen voor een goede leefomgeving, maar het weer speelt natuurlijk ook een heel grote rol in de leefomstandigheden voor de vlinder. Die waren waarschijnlijk een stuk minder gunstig in 2015.

Er waren dit jaar wel veel bezoekers die de Vlindertuin inlopen en komen genieten. Meestal zeer bewonderend, vaak ook fotograferend. De tellingen van de bezoekers zijn vanzelfsprekend alleen op die tijden uitgevoerd dat medewerkers in de tuin zijn: 162 volwassenen en 225 kinderen.

Zo zijn ook de Kinderactiviteiten middagen erg succesvol: veel enthousiaste kinderen. Van deze bezoekers kwamen er 87 volwassenen en 98 kinderen op de 6 Kindermiddagen. Per deelnemertje is 0,75 euro is binnengekomen uit vrijwillige donaties. Dat bedrag dekt ruim de lopende kosten. Door geen verplichte bijdrage te vragen, kunnen we de kindermiddagen laagdrempelig houden.

De peutergroepen van Kinderstad kwamen

ook een paar keer op bezoek, evenals de groepen 5 van basisschool de Wilderen. Een bijzondere opmerking van een peuter: "de Vlindertuin vind ik veel leuker dan de Efteling" (!).

Met het nachtvlinderen in de Vlindertuin zijn we met meer dan 12 keer dit jaar nogal actief geweest. Tijdens de Nationale Nachtvlinderenacht op 11 september waren er veel bezoekers, maar wat nachtvlinders betreft was het jammer genoeg een van de slechtste avonden ooit.

In het jaar 2015 hebben we in totaal 320 soorten nachtvlinders (macro's en micro's) waargenomen, waarvan 67 nieuwe soorten voor de tuin, waarbij enkele bijzondere zeldzame soorten.

JAARVERSLAG 2015 WOLDERSVENWANDELINGEN

Het jaar begon zeer goed met een bijzonder fraai vrouwtje van de gevlamde vlinder (*Endromis versicolora*), volgens waarneming.nl in 2015 maar 7 keer in Nederland gezien waarvan 2 keer in Noord Brabant. Ook heel bijzonder waren twee esdoortandvlinders (*Ptilodon cucullina*)

In 2015 zijn er 5 in Nederland waargenomen, allemaal in Noord Brabant. Ook andere insecten komen wel op het licht af, zoals dit jaar in het voorjaar grote aantallen brommende meikevers en in het najaar vele ongedurige hoornaars. Ook was er dit jaar een voor de Vlindertuin nieuwe boktor, de wortelboktor (*Spondylis buprestoides*). In Nederland vrij algemeen met 69 waarnemingen, in Noord Brabant slechts 10 waarnemingen. Alles bij elkaar: 2015 was een verrassend en interessant nachtvlinderjaar.

En: er zijn ook bezoekers op www.facebook.com/IVNvlindertuin-waalre; onze facebookpagina heeft momenteel 32 vind-ik-leuks.

Aldus wordt de doelstelling van de Vlindertuin: "aantrekkelijk voor mensen" zeker gehaald.

We verheugen ons in een zeer actieve trouwe dinsdagochtend-onderhoudsploeg en de extra hulp op de kindermiddagen. Mede dankzij het zwaardere maaiwerk door de hoveniers kunnen we de Vlindertuin aardig op orde houden. En niet te vergeten: de heel plezierige samenwerking met de Natuurwerkgroep Waalre. Het grote-bomenwerk werd snel en vrolijk aangepakt. De Vlindertuin is er een stuk zonniger op geworden en daar houden vlinders erg van.

Mariëtte Roozeveld van der Ven

Er zijn afgelopen jaar 19 wandelingen rondom Het Wolders Ven gemaakt. Deze worden aangevraagd door/voor de gasten die er een midweek verblijven. Elke groep bestaat uit 6 of 7 personen met begeleidende verzorgers en we gaan met 2 gidsen op pad. We wandelen door het Burgemeester Ossepark en nabije omgeving.

De gasten blijven op de paden, want ze zijn niet meer zo mobiel en hebben vaak een rolstoel, scootmobiel of rollator. Maar de gidsen brengen de natuur naar hen toe en met slecht, nat weer doen we het binnen. Dan voelen, ruiken en bekijken we meegebracht materiaal, ook werken we dan met zoekkaarten.

We wandelen altijd op dinsdagmiddag van 14.30 uur tot ongeveer 16 uur en daarna wordt er nog gezellig koffie/thee gedronken.

Onze gidsengroep bestaat nu uit 10 personen, want Lily Ort gaf aan te willen stoppen na jarenlange inzet.

En Heide en Martin Warner stopten plotseling, maar dat hebben we gelukkig kunnen opvangen met elkaar.

Ons uitgangspunt blijft ook komend jaar : **samen genieten van de natuur in al haar facetten.**

Paulien Zuidweg

Het Jeugd-IVN is ook in 2015 weer behoorlijk actief geweest. De jeugd bestaat momenteel uit een 35-40 leden in de leeftijd van 8 tot 18 (en meer) jaar, de leden zijn verdeeld over 3 groepen. Het valt niet altijd mee om weer iets leuks te verzinnen maar het lukt toch iedere keer weer vrij aardig. Hieronder een korte samenvatting van enkele in 2015 uitgevoerde activiteiten.

Binnendag 21 maart 2015

Onze jaarlijkse "Binnendag", met alle groepen, is iets anders gelopen dan voorgaande jaren. Normaliter blijven we met deze bijeenkomst in en om het IVN gebouw, echter dit jaar zijn we met z'n allen, op de fiets, gaan kijken bij de opendag van het Maxima Medisch Centrum in Veldhoven. Het thema was: "Mijn lijf onder de loep". We bezochten het microbiologisch lab en gingen daarna het ziekenhuis in. Naast de fantastische uitleg en demonstraties, is een ieder vrij geweest om vanuit eigen interesse van alles te ontdekken.

Wadlopen 2-3 oktober 2015

Al verschillende jaren is getracht om deze activiteit, voor de oudste leden onder ons, door te laten gaan en zo probeerden we het in 2015 weer opnieuw. Op 3 oktober

zouden we de oversteek gaan maken naar Ameland om daar vervolgens te gaan genieten van een prachtige wandeling. Helaas zat het weer ook deze keer niet mee. Tijdens een lange auto tocht naar het noorden van het land, reden we de dikke mist tegemoet. Vanwege deze dichte mist konden we niet gaan wadlopen en zijn we als alternatief in een nabijgelegen natuurgebied gaan wandelen. Zo werd het toch een nuttige en interessante dag. We houden moed en gaan spoedig weer een volgende poging doen.

Natuurwerkdag 7 november 2015

Op de Natuurwerkdag van 7 november is er wederom flink gewerkt op de Malpie met het opschonen van de prachtige heide. Deze dag is altijd een druk bezochte dag door jong en oud. Zo zien we ieder

jaar enthousiaste kinderen samen met hun ouders aan de slag gaan, met als doel de heide weer mooi open te krijgen. Vanuit het IVN zien we vol trots het geleverde resultaat en sluiten de dag af met de gebruikelijk soep met broodjes.

Een overzicht van de activiteiten van de

middengroep

Dit jaar zijn we o.a. op bezoek geweest bij Providencia om papier te scheppen. Van oude, kapotte spijkerbroeken werden reepjes geknipt. Deze reepjes werden verder gemalen tot pulp. Uiteindelijk kon deze pulp in een raam geschept worden om, na droging, als papier dienst te kunnen doen.

Ook hebben we de boomknoppen van diverse monumentale bomen bekeken en

zijn we op beversafari geweest. Helaas geen bever gezien, wel reeën die verschrikt wegsprongen. Dat smaakte naar meer, daarom zijn we in september in alle vroegte al naar Weert gereden om

daar in de ochtend-schemering het burlen van de herten te beluisteren en de herten te bekijken. Heel bijzonder was dat we een reetje naast het wandelpad zagen die daar heel erg rustig bleef liggen slapen ongacht wie er allemaal voorbij liep. Tijdens de paddestoelentocht in het Leenderbos zagen we heel veel bijzondere paddenstoelen: de braak-russula, geel koraalzwammetje, franjezwam, kluifzwam, kopergroen zwam en de sponszwam. Kennen we ze allemaal nog?

Het jaarlijkse kamp was dit jaar in Lierop.

Door de inzet van de ouders konden we, ondanks een naderende storm toch op kamp. De blokhut werd de uitvalsbasis voor enkele mooie excursies op de Strabrechtse Heide en het Beuven. Gelukkig zat het weer de rest van het weekend wel mee. En we hadden ook het geluk om de rugstreeppad te spotten, terwijl dat toch wel erg uitzonderlijk blijkt te zijn overdag. Ook hebben we enkele geocaches gevonden in het centrum van Lierop. Op zondag konden we met zijn allen, moe en voldaan, rustig naar Valkenswaard terug fietsen.

Tijdens de *kerstviering* hebben we, met alle groepen samen, een leuk kerststukje gemaakt van kronkeltakken, voor op de tafel en onder het genot van een broodje met knakworst en een marsmallow hebben we het jaar afgesloten bij het kampvuurtje buiten bij de blokhut.

Momenteel hebben we weinig aanwas van nieuwe leden en daarom zouden we het erg op prijs stellen als tijdens IVN activiteiten ook bekendheid aan de jeugdafdeling gegeven wordt.

Leiding jeugd IVN:

Ad Baken, Susanne Bogaerts, Constance van Dorp, Frank Heijmans, Donovan van Hout, Marcel van Kuyck, Thea Sallaerts, Maria van de Ven en Esther van Weert.

Contactgegevens IVN-werkgroepen Valkenswaard

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Bomenwerkgroep	Kees Wels	2016394	chgwels@gmail.com
Cursuswerkgroep	Anneke Droog	2014727	w.droog@wanadoo.nl
Documentatiecentrum	Ria Rutten	2015723	h.rutten21@chello.nl
Natuurwerkgroep	Harrie van de Broek	2018239	h.broekbrom@onsmail.nl
Natuurwerkgroep Malpie	Ad Baken	2015181	h.baken@chello.nl
Jeugd-IVN	Ad Baken	2015181	h.baken@chello.nl
Leskisten	Lies van Gompel	2068470	liesvangompel@onsbrabantnet.nl
Publiciteit	Emile Weijters	2075670	e1000acmw@gmail.com
Redactiewerkgroep	Mieke van Baalen	2217748	miekevanbaalen@gmail.com
Schoolgidsengroep	Lies van Gompel	2068470	liesvangompel@onsbrabantnet.nl
Schoolproject	Fanny van Zon	2212983	fanny.van.zon@hetnet.nl
Schoolproject uitleen	Wil Koopman	2017955	wiljakoopman@onsmail.nl
Tuinwerkgroep	Kees Wels	2016394	chgwels@gmail.com
Vogelwerkgroep	Annie Jansen	2012320	w.nieuwenhuijzen@upcmail.nl
Wandelingen (incl. Waalre)	Emile Weijters	2075670	eacmweijters@onsbrabantnet.nl

Contactgegevens IVN-werkgroepen Waalre

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Scholenwerk Aalst	Chantal v. d. Strigt	2217250	oudenstrigt@hetnet.nl
Natuurwerkgroep	Wim van Stipdonk	2216573	stipd017@planet.nl
Milieuwerkgroep	Leo Eijkelenboom	2216996	leo@eijkelenboom.com
Vlindertuin Waalre	Hans Melissen		vlindertuinwaalre@gmail.com
Wandeling Wolders Ven	Paulien Zuidweg	2217021	p.zuidweg@hetnet.nl
Opleidingencontact Waalre	Bep van Stipdonk	2216573	stipd017@planet.nl
Wandelroutes	Cor de Jong	2115479	cfjdejong@versatel.nl

Contactgegevens IVN-werkgroepen Riethoven

Werkgroepen	Contactpersoon	Telefoon	E-mailadres
Scholenwerkgroep	Nellie Das	2016075	nelliedas@gmail.com
Schoolwandelingen	Nellie Das	2016075	nelliedas@gmail.com
IVN-wandelpaden	Jan Das	2016075	jandas61@hotmail.com
Vlindertuin Riethoven	Jan Das	2016075	jandas61@hotmail.com

Redactieleden Valkenswaard - Aalst/Waalre

Mieke van Baalen
Nelly van der Burgt
Arthur Jeurissen
Wouter Kiela
Irene Martens
Annelies Theeuwes
Frans Vierstraete

LET OP

Tekst digitaal aanleveren als los bestand op ons mailadres:
natuurwijzer@gmail.com

Wilt U de illustraties als een *los bestand* aanleveren,
dit is belangrijk om een goede kwaliteit afdruk te krijgen

De inleverdatum voor het **zomernummer 2016** is
vrijdag 27 mei 2016